

Årsredovisning 2012

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Årsredovisning 2012

Innehåll

Riksåklagaren har ordet	7
Om Åklagarmyndigheten.....	8
Från brottanmälan till domstolsförhandling	10
Intern styrning och kvalitetsarbete	12
Resultatredovisning	18
Brottsutredning och processföring.....	19
Rättsutveckling och rättslig styrning	45
Kompetensförsörjning	50
Fakta och finansiell redovisning	56
Årsredovisningens undertecknande	70

Intern styrning och kvalitetsarbete **12**

Resultatredovisning **18**

Kompetensförsörjning **50**

Fakta och finansiell redovisning **56**

Riksåklagaren har ordet

Åklagarmyndigheten redovisar för 2012 förbättringar av redan tidigare goda resultat och en god måluppfyllelse. Den genomsnittliga tiden för att hantera ärenden har kortats ytterligare och andelen ännu inte avgjorda brottsmisstankar har minskat till endast 3,7 procent av samtliga inkomna brottsmisstankar under året. Andelen lagförda misstänkta personer har ökat. Antalet lagförda misstänkta personer har dock minskat till följd av ett något minskat inflöde av ärenden från polisen. Arbetsmiljöenkäten för 2012 visar också att medarbetarna till stor del är nöjda med sin arbetssituation. Detta är mycket glädjande och även viktigt för den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Under 2012 påbörjades flera stora utvecklingsåtgärder. Försöksverksamhet pågår med en koncentration av hanteringen av samtliga trafikärenden till två orter, Östersund och Karlskrona. Dessutom hanteras en majoritet av mängdbrottsärendena i Stockholms län på en av de fem allmänna kamrarna i länet. Intrycken hittills pekar på att försöksverksamheten fungerar bra. IT-verksamheten utvecklas snabbt och de nya rutiner som infördes 2012 med elektroniskt överförda stämningsansökningar har slagit väl ut. Lösningar för mobil åtkomst av information och system kommer att kunna tas i bruk under 2013. Ett Lean-pilotprojekt har genomförts vid fyra av åklagarkamrarna och kommer att ligga till grund för beslut om fortsatt arbete med utveckling av arbetsprocesserna. Under 2012

har flera medieseminarier genomförts för olika nyhetsredaktioner för att skapa dialog och sprida kunskap.

Verksamheten måste ständigt utvecklas för att möta högt ställda krav på kvalitet i brottsutredningarna. Under 2012 har ett flertal aktiviteter genomförts för att motsvara dessa krav. Arbetet med ungdomsbrott har utvecklats. Polisiära förundersökningsledare har utbildats, särskilt avdelade åklagarresurser har avsatts och rutiner för bevakning och uppföljning av frister har införts. En ny handbok om hantering av ärenden som rör övergrepp mot barn har tagits fram och utbildningsinsatser inom området har genomförts. I samverkan med polisen har också metoder utvecklats för ett strukturerat arbetssätt inom området vålds- och sexualbrott i nära relation och mot barn.

I mars 2013 kommer två regeringsuppdrag om kvaliteten och resultaten i verksamheten att redovisas. Dessa kommer att vara ett bra komplement till denna årsredovisning genom att på ett konkret sätt belysa resultaten och behovet av utvecklade mått och analyser för en mer nyanserad bedömning av myndigheternas resultat.

Den ombildning av polisens organisation till en myndighet som har inletts 2013 kommer få stor betydelse. Åklagarmyndigheten kommer att stödja det arbetet och särskilt verka för att utredningsverksamheten får en bra struktur. En process har nu inletts även inom Åklagarmyndigheten för att överväga en anpassning av myndighetens egen organisation. Syftet är att vi ska vara väl rustade för att möta framtidens krav, både i förhållande till omvärlden och internt.

Anders Perklev

Om Åklagarmyndigheten

Uppdrag

Åklagarmyndighetens uppdrag beskrivs i förordningen (2007:971) med instruktion för Åklagarmyndigheten, i myndighetsförordningen (2007:515) samt i det årliga regleringsbrevet. Bestämmelser om åklagarverksamheten och behörighetsregler för åklagare finns i rättegångsbalken och åklagarförordningen (2004:1265).

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2012 ska Åklagarmyndigheten bidra till att brottsligheten minskar och människors trygghet ökar genom att se till att de personer som begått brott blir föremål för brottsutredning och lagföring. Myndighetens arbete ska bedrivas med högt ställda krav på kvalitet och effektivitet. Åklagarmyndigheten ska styra och organisera sin verksamhet på ett sätt som ger bästa möjliga förutsättningar för goda och enhetliga verksamhetsresultat samt för en rättstillämpning som är enhetlig. Åklagarmyndigheten ska utveckla sin verksamhet och samverka med andra aktörer för att bidra till ett effektivare rättsväsende.

Myndighetens verksamhet för 2012 utgick från fem långsiktiga och övergripande mål:

- *Vår kvalitet i handläggningen av brottmål är hög och jämn över riket och vår verksamhet är kostnadseffektiv.*
- *Vi bidrar till rättsutvecklingen och en enhetlig rättstillämpning.*
- *Vi är en attraktiv arbetsgivare.*
- *Vi har högt förtroende i omvärlden.*
- *Vår kvalitet i styrningen av och stödet till verksamheten är hög.*

Vidare har myndigheten haft ett antal prioriterade områden. Dessa är ungdomsbrott, brott mot barn, sexualbrott och våld i nära relationer.

Organisation

Åklagarväsendet består av Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Riksåklagaren är landets högsta åklagare och har ansvaret för och ledningen av åklagarväsendet. Riksåklagaren är också chef för Åklagarmyndigheten.

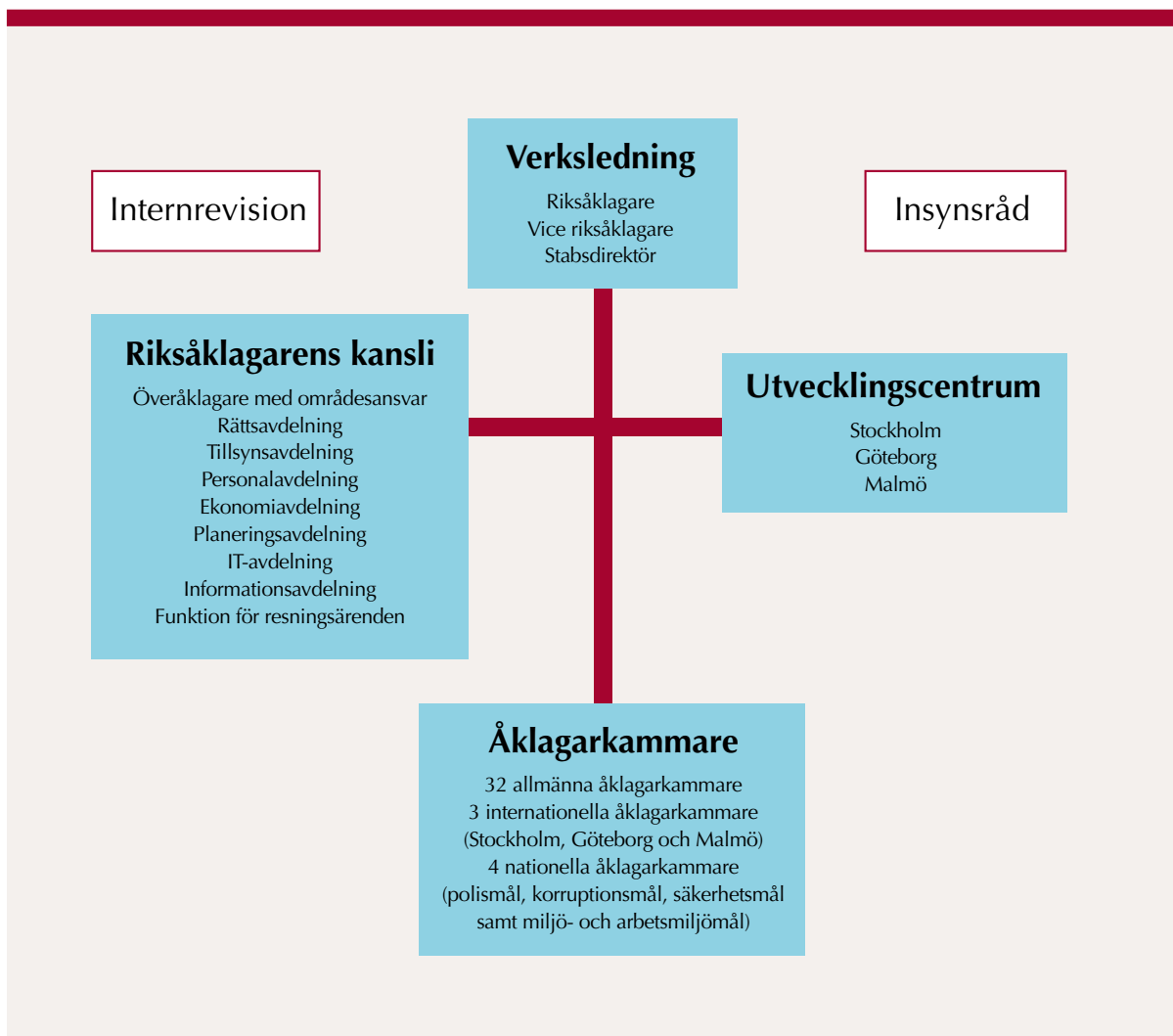
Åklagarmyndigheten består av 39 åklagarkammare som svarar för den operativa åklagarverksamheten, tre utvecklingscentrum samt riksåklagarens kansli.

Det finns 32 allmänna kammare. De flesta av dessa har ett geografiskt ansvarsområde motsvarande ett län. Tre internationella åklagarkammare handlägger bland annat ärenden om allvarlig, organiserad och/eller gränsöverskridande brottslighet. Därutöver finns fyra nationella åklagarenheter som handlägger polismål, korruptionsmål, säkerhetsmål respektive ärenden om miljö- och arbetsmiljöbrott.

De tre utvecklingscentrumen är lokaliserade till Stockholm, Malmö och Göteborg. Varje centrum leds av en överåklagare och har ett nationellt och funktionellt ansvarsområde. Inom ansvarsområdet svarar utvecklingscentrumet för främst rättslig tillsyn och kontroll, rättslig utveckling, metodutveckling, kunskapsuppbyggnad, information samt samverkan med andra myndigheter.

Vid riksåklagarens kansli finns fem avdelningar med olika centrala funktioner samt internrevisionen. Dessutom finns en rättsavdelning med bland annat ansvar för verksamheten i Högsta domstolen och internationella frågor, en tillsynsavdelning för samordning av den rättsliga styrningen samt en funktion som direkt under riksåklagaren handlägger resningsärenden. Vid kansliet finns också fyra överåklagare som ansvarar för styrning och ledning av åklagarkamrarnas verksamhet.

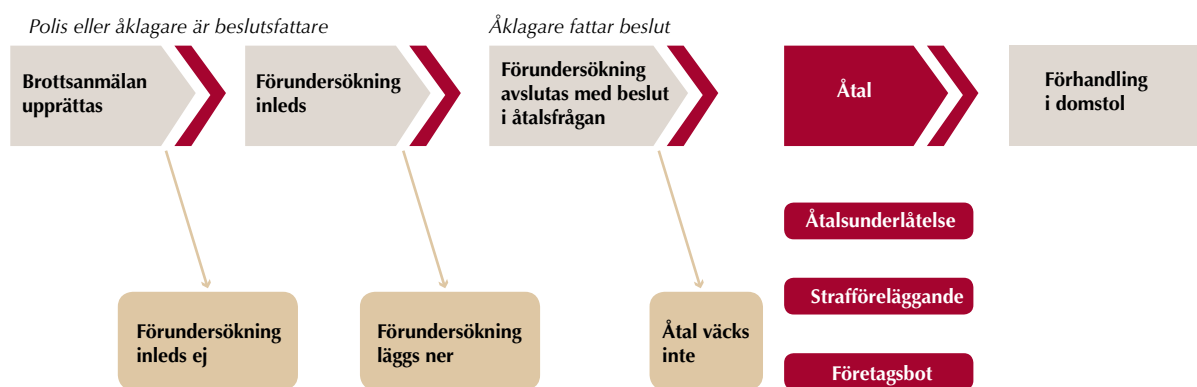
Åklagarmyndighetens organisation

Vid Åklagarmyndigheten finns ett insynsråd. Ledamöterna utses av regeringen. Insynsrådets uppgift är att utöva insyn och ge myndighetschefen råd. Rådet har inga beslutsbefogenheter. Ärenden om åklagaruppgiften eller tillsynsfrågor i enskilda fall behandlas inte i insynsrådet. Ärenden om ekonomisk brottslighet inom

Stockholms, Gotlands, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län handläggs vid Ekobrottsmyndigheten. Övriga ekobrott handläggs vid sex av Åklagarmyndighetens allmänna kammare. Ekobrottsmyndigheten lämnar en egen årsredovisning.

Från brottanmälan till domstolsförhandling

Detta är en översiktlig beskrivning av processen från brottanmälan fram till åklagarbeslut och förhandling i domstol. Åklagarmyndigheten är en länk i kedjan polis, åklagare, domstol och kriminalvård. Åklagarens huvuduppgifter är att leda brottsutredningar, besluta i åtalsfrågan och föra talan i domstol. I dessa funktioner är åklagaren självständig och fattar beslut på eget ansvar.

En brottsutredning äger rum inom ramen för en förundersökning. En förundersökning ska inledas så snart det finns anledning att anta ett brott som hör under allmänt åtal har förövats. Mindre allvarlig brottslighet utreds av polisen som därefter överlämnar utredningen till åklagaren för

beslut i åtalsfrågan. I utredningar om mer allvarliga brott utförs det operativa utredningsarbetet av polisen med åklagaren som förundersökningsledare. När förundersökningen är klar, ska åklagaren ta ställning till om åtal ska väckas. Om åklagaren bedömer att det finns tillräckliga bevis för att den misstänkte har begått brottet är huvudregeln att åklagaren är skyldig att väcka åtal. Åklagaren väcker åtal genom att ge in en stämningsansökan till domstolen. Genom den beskrivning av brottet med tid och plats som stämningsansökan ska innehålla bestämmer åklagaren ramarna för rättegången inför domstolen. Under rättegången är åklagaren den misstänktes motpart. Det ligger på

åklagaren att fullt ut bevisa den misstänktes skuld.

Åklagaren kan under vissa omständigheter meddela åtalsunderlåtelse vilket innebär att brottet visserligen utreds, men att det varken blir åtal, rättegång eller dom. Däremot antecknas brottet i belastningsregistret. En förutsättning för att ge åtalsunderlåtelse är att det står klart att ett brott har begåtts, oftast därför att den misstänkte har erkänt brottet.

Alla brott leder inte till rättegång vid en domstol. Är det ett mindre allvarligt brott som kan bestraffas med böter eller villkorlig dom och som den misstänkte har erkänt, kan ärendet avgöras på

ett förenklat sätt genom att åklagaren utfärdar ett strafföreläggande.

För brott som begåtts i näringsverksamhet och där straffet kan bli strängare än penningböter kan frågan om företagsbot bli aktuell. Företagsbot ska bestämmas till ett belopp mellan 5 000 kronor och 10 000 000 kronor.

Åklagaren har möjlighet att själv besluta om strafföreläggande med företagsbot på upp till 500 000 kronor. Om förutsättningar för strafföreläggande saknas kan åklagaren i stället välja att domstolen avgör frågan om företagsbot.

Intern styrning och kvalitetsarbete

Här redovisas återrapporteringskraven inom området intern styrning och kontroll och vissa av de åtgärder som Åklagarmyndigheten genomfört under året för att förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten samt för att öka enhetligheten. För ytterligare åtgärder se avsnittet *Övriga återrapporteringskrav* under *Brottsutredning och processföring*.

Intern styrning och kontroll

Från 2010 omfattas Åklagarmyndigheten av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll samt internrevisionsförordningen (2006:1228). Införandet av förordningarna har beskrivits i årsredovisningarna för 2010 och 2011.

Myndigheten har sedan ett par år en ordning där verksamhet, ekonomi och personalläge följs upp månadsvis och en fördjupad uppföljning av hela verksamhetsplanen görs tertialvis. Rapporteringen sker till myndighetens ledningsgrupp och underlagen har under det senaste året utvecklats med kompletterande analyser, inklusive statistik från bland annat Rikspolisstyrelsen. Vid behov beslutar riksåklagaren efter tertialuppföljningarna om ändringar av och tillägg till planen. Detta innebär att styrningen löpande kan justeras utifrån den befintliga situationen och medger att planeringen är realistisk utifrån de aktuella förutsättningarna.

Att genomföra förordningarna har varit ett stöd i styrningen av verksamheten, till exempel genom att riskanalyserna nu är mer strukturerade och väldokumenterade. Medvetenheten om risker har ökat och bidragit till en mer proaktiv planering med åtgärder på ett tidigt stadium. De riskanalyser som genomförts har legat till grund för satsningar på högriskområden; ett exempel är den pågående utvecklingen av IT-verksamheten och styrningen av denna. Även kravet på att riksåklagaren ska göra en bedömning av den interna styrningen och kontrollen i anslutning till att årsredovisningen undertecknas innebär att uppföljningen och dokumentationen har utvecklats.

I ambitionen att fortsätta att utveckla och fördjupa arbetet med riskanalyser ingår också att hantera balansgången mellan den interna nyttan och de formella kraven på form och dokumentation. En del av underlaget till att bedöma resultatet är de granskningar som gjorts av internrevisionen, som skapades 2010 genom att en internrevisionschef tillsattes. Internrevisionens arbete innebär att fördjupade granskningar och analyser görs på ett sätt som sakavdelningarna annars inte har möjlighet till.

Inriktningen är att identifiera områden där oacceptabla brister finns, så att de ansvariga ska kunna fokusera på rätt områden för att säkerställa att regelverk och praxis är tillräckliga och välfungerande. Revisionsarbetet genomförs enligt den internrevisionsplan som riksåklagaren beslutat om, och ett antal revisioner genomförs årligen. Upphandling, lokalförsörjning och representation är exempel på områden som har granskats.

Som en del i att stärka den interna styrningen har också en tillsynsavdelning inrättats under året. Avdelningen ansvarar för att samordna den rättsliga styrningen och fungerar som en rättslig revision.

Flera utvecklingsåtgärder har genomförts för att få tillgång till mer relevant information och en bättre kvalitet i det statistiska underlaget:

Ett nytt centralt statistikdatalager har tagits i bruk, anpassat till den datastruktur som gäller i ärendehanteringssystemet Cåbra. Det innebär både förbättrade möjligheter att analysera den information som finns i dag och en bättre beredskap för att hantera den information som kommer att tillföras när RIF-flödet (rättsväsendets informationsförsörjning) utvecklas ytterligare. Statistikdatalagret har även kompletterats med en funktion för uppföljning och analys som operativa chefer kan använda för att jämföra och analysera den egna verksamheten.

Fler uppgifter än tidigare förs nu in i Cåbra i strukturerad form vilket ökar kvaliteten i redovisningen. Ytterligare information – utöver den som ingår i RIF-samarbetet – skickas också till Cåbra från polisens register i syfte att säkra uppföljning och undvika manuell registrering. Dessa åtgärder har inneburit att redovisningen av häktningar och restriktioner nu kan hämtas direkt från Cåbra. Uppföljningen av tidsfristerna i ungdomsmål och brott mot barn kommer också att kunna göras på ett underlag av bättre kvalitet än tidigare.

Åklagarmyndigheten har under 2012 infört en ny modell för tidredovisning som omfattar hela verksamheten. Alla anställda inom myndigheten

har vid två perioder under året redovisat hur arbetstiden har fördelats på olika verksamheter. (I tidigare mätningar har endast åklagare på allmänna åklagarkammare tidredovisat.) Detta ger ett mer komplett och rättvisande underlag än tidigare. Kvalitetsbrister i mindre omfattning kan finnas i tidredovisningen, beroende på att en ny modell införts med en struktur som ännu inte har satt sig.

Ett löpande samarbete med polisen sker vid arbetet med den så kallade Tonymodellen som är ett analysunderlag för uppföljning och utvärdering av mängdbrott. Modellen skapar en gemensam grund inför samverkansarbetet i bland annat polisens och åklagarkammarnas lokala samverkansforum när mängdbrottsfrågor hanteras. Med Tonymodellen som underlag gjorde respektive polismyndighet och åklagarkammare under slutet av 2011 och inledningen av 2012 en bedömning av den generella kvaliteten i de polisleda förundersökningarna samt eventuella brister i dessa. Man redovisade också vidtagna och planerade förbättringsåtgärder. Under hösten 2012 genomfördes en förnyad uppföljning, se avsnittet *Övriga återrapporteringskrav Mängdbrott*.

Kvalitets- och effektivitetsarbete

Åklagarmyndigheten har fortsatt att förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten samt att öka enhetligheten genom ett antal åtgärder och aktiviteter på både central och lokal nivå. Se också avsnittet *Övriga återrapporteringskrav* under *Brottsutredning och processföring* för ytterligare åtgärder.

Samverkan

Nationell samverkan

Ökad samverkan mellan myndigheter väntas leda till ökad effektivitet för samtliga involverade. Åklagarmyndigheten har under året genomfört ett antal samverkansåtgärder med myndigheter som polisen, Tullverket, Kriminalvården, Försäkringskassan och socialtjänsten för att förbättra kvaliteten i brottsutredningen och processföringen. Ett gemen-

Åklagarmyndighetens ledningsgrupp

Bakre raden från vänster: rättschef Lars Werkström, överåklagare Katarina Johansson Welin, personaldirektör Peter Brodd, överåklagare Lennart Guné, överåklagare Björn Blomqvist, chefscontroller Ulf Ållebrand, ekonomidirektör Gunilla Bruun, stabsdirektör Bertil Metzger, informationsdirektör Karin Rosander, IT-direktör Anders Thoursie.

Framre raden från vänster: vice riksåklagare Kerstin Skarp, överåklagare Eva Lundström, riksåklagare Anders Perklev.

samt kammarchefs- och länspolisjästarmöte har genomförts. Vid mötet fick de lokala samverkansforumen i uppdrag att gemensamt identifiera de förbättringsområden som finns inom utredningsverksamheten och ta fram en gemensam åtgärdsplan.

Myndigheten har även deltagit i flera konferenser under året, exempelvis en arbetsmiljöbrottskonferens gemensamt med polisen och Arbetsmiljöverket. Syftet var att sprida kunskap om området och öka erfarenhetsutbytet mellan myndigheterna. Åklagarmyndigheten har också deltagit i den nationella satsningen mot gränsöverskridande illegala avfallstransporter.

Möten har genomförts i samverkansgruppen med representanter för Sveriges domstolar. Frågor som avhandlats är bland annat erfarenheter av övergången till elektronisk kommunikation i rättskedjan, jourhäktningar samt ungdomsmål. Under året har även samverkansmöten med Rikspolisstyrelsen hållits där man bland annat har avhandlat frågor som arbetsmetoder, utveckling och uppföljning av brottsbekämpning samt organisationsformer. Åklagarmyndigheten deltar även i styrgrupperna till polisens regionala underrättelsecentrum och i myndighetsövergripande samverkansorgan mot grov organiserad brottslighet (operativa rådet). Myndigheten har även under året bland annat deltagit i Samverkansrådet för terrorism, i polisens nationella ledningsgrupper samt i polisens regionala operativa ledningsgrupper.

Internationell samverkan

Åklagares samarbete med utländska kollegor i operativa ärenden är ett mer eller mindre dagligt inslag i arbetet, vilket är särskilt markant vid de internationella åklagarkamrarna. Samarbetet sker genom direktkontakter eller med stöd av i första hand det europeiska rättsliga nätverket (EJN) och det europeiska åklagarkontoret Eurojust i Haag.

Under året har åklagare deltagit i internationella möten om bland annat den europeiska arresteringsordern och samarbetet mellan EU och USA. Deltagandet leder till ökad kunskap om

regelverken i de olika länderna och skapar värdefulla kontakter för det operativa arbetet.

Åklagarmyndigheten var värd för den 15:e konferensen för riksåklagare inom Östersjöregionen. Där diskuterades bland annat problem med gränsöverskridande seriebrottslighet.

Det nordiska riksåklagarmötet ägde i år rum i Oslo. Mötet hölls delvis tillsammans med de nordiska justitieministrarna, då bland annat frågor om krigsförbrytelser var på dagordningen.

Vid årets möte i Consultative Forum of Prosecutors General and Directors of Public Prosecution – ett möte för EU:s riksåklagare – diskuterades inrättande av en europeisk åklagare och bekämpning av brott mot EU:s finanser. Dessa ämnen är aktuella i den fortsatta utvecklingen av det straffrättsliga samarbetet inom EU.

Inom ramen för ett samarbetsavtal med riksåklagarämbetet i Ryssland har två seminarier hållits i Moskva respektive Stockholm. Under seminarierna har bland annat frågor om utlämning och internationell rättslig hjälp diskuterats.

I samband med att den nordiska arresteringsordern trädde i kraft i oktober anordnade myndigheten ett nordiskt möte i Stockholm där ett nätverk bildades för frågor om den nordiska arresteringsordern.

Myndigheten har också deltagit i Baltic Sea task force, operativa kommittén.

Vid årets möte i den internationella åklagarföreningen i Bangkok anordnades möten med företrädare för bland annat Thailand och Filippinerna i syfte att öka förutsättningarna för att bekämpa människohandel och så kallad barnsexturism.

Utbildning och erfarenhetsutbyte

Grund- och vidareutbildningar har hållits under året inom områden som bedrägeribrott, narkotikabrott, övergrepp mot barn, relationsvåld, ungdomar och brott samt massmedieutbildning. De internationella åklagarkamrarna har anordnat olika seminarier för att fördjupa medarbetarnas kunskaper och sprida erfarenheter inom vissa områden. Exempelvis har en kurs om internationellt åklagarsamarbete hållits.

Myndigheten har fortsatt arbetet med att öka erfarenhetsutbytet mellan kamrarna genom att anordna diskussioner om praxis inom vissa områden samt genom utbildningar, erfarenhetsseminarier och nätverksmöten. Vid verksamhets- och resultatuppföljning uppmärksammas framgångsrika tillvägagångssätt och sprids vidare.

Ett arbete pågår kontinuerligt för att stärka enhetligheten i rättstillämpningen. En del i detta är de återkommande rättsliga möten som genomförs på åklagarkamrarna. Där diskuteras bland annat ny lagstiftning och domar från Högsta domstolen, information om vägledande beslut från riksåklagaren samt generella praxisfrågor.

Leanprojekt

Myndigheten har påbörjat ett projekt med att utveckla de operativa arbetsprocesserna enligt Lean-konceptet. Syftet med projektet är att granska

arbetsflöden och arbetsmetoder i utvalda processer vid fyra pilotkammare och utifrån granskningarna föreslå förbättringar såsom att förenkla och förändra arbetsflöden, möjligheter till datorisering och standardiseringar. Målet är att hitta enhetliga och effektiva arbetsprocesser för att skapa mer utrymme för åklagarnas arbete med kärnuppgifter, vilket förväntas bidra till ökad kvalitet i förundersökningar och åklagarbeslut. Slutredovisning kommer att ske i början av 2013.

Utveckling av systemstöd

Myndighetens ärendehanteringssystem Cåbra har utvecklats så att systemet nu kan skicka information och handlingar elektroniskt till domstolarna, vilket innebär att domstolarna enklare kan tillgodogöra sig de personuppgifter som finns i stämningsansökningar och förundersökningsprotokoll. Ytterligare utvecklingsåtgärder under året är att systemet bland annat kan ta emot elektronisk information från Skatteverket. Cåbra har även kopplats till nya versioner av polisens utredningsstöd, vilket innebär att polisen har möjlighet att föra över mer information till Åklagarmyndigheten i strukturerad form än tidigare. Dessutom har en ny, mer automatiserad, bevakningsfunktion för åtalsfrister införts.

Resultatredovisning

A black and white photograph of a person sitting at a desk in an office, looking at a computer monitor. A teal banner is overlaid on the top left of the image, containing the text 'Resultatredovisning'. The person is wearing a light-colored shirt and glasses. The desk has a computer monitor, a keyboard, and some papers. The background is slightly blurred, showing other office desks and equipment.

Brottsutredning och processföring

Mål

Vår kvalitet i handläggningen av brottmål är hög och jämn över riket och vår verksamhet är kostnadseffektiv. Vi har högt förtroende i omvärlden.

Måluppfyllelse

Åklagarmyndigheten bedömer att målen uppnåtts med hänsyn till verksamhetens totala utveckling.

Bedömningen grundar sig på att kvaliteten i handläggningen av brottmålsärenden har fortsatt att utvecklas. Lagföringsandelen på aggregerad nivå ligger på en godtagbar nivå, genomströmningstiderna fortsätter att minska och så även brottsmisstankar i balans. Enhetligheten mellan åklagarkamrarnas lagföring har haft en viss positiv utveckling. Myndigheten har fortsatt att utveckla både arbetsformer och stöd till verksamheten för att säkerställa att resurserna utnyttjas ändamålsenligt. Den Nationella trygghetsundersökningen som Brottsförebyggande rådet genomför visar att förtroendet för myndigheten är relativt högt.

Fortsatt hög lagföring och minskade genomströmningstider

Myndigheten gör bedömningen att lagföringsandelen på aggregerad nivå ligger på en godtagbar nivå. Både andelen misstänkta personer som lagförts och andelen brottsmisstankar som lagförts har ökat med en procentenhet vardera till 65 och 62 procent under 2012.

De totala genomströmningstiderna har fortsatt att minska under året, när det gäller tiden från inkommen anmälan till beslut med tio dagar (från 108 till 98 dagar) och från inkommet beslutsunderlag till beslut med sju dagar (från 30 till 23 dagar).

Inom de prioriterade områdena ungdomsbrott, brott mot barn, mängdbrott samt sexualbrott och våld i nära relationer ligger lagföringsandelen på en relativt stabil nivå. Lagföringsandelen för ungdomsbrott har ökat med fem procentenheter till 62 procent. Däremot har lagföringsandelen för sexualbrott och våld i nära relationer minskat med en procentenhet till 28 procent under 2012.

Genomströmningstiden för ungdomsbrott har under 2012 minskat med fem dagar och för mängdbrott med tio dagar. Även genomströmningstiderna för brott mot barn samt sexualbrott och våld i nära relationer har fortsatt att minska med nio respektive 14 dagar under 2012.

Minskade balanser

Åklagarkamrarna har fortsatt att arbeta av balanserna, vilket har lett till att balanskvoten har minskat från 4,1 procent 2011 till 3,7 procent 2012.

Utveckling av enhetligheten

Enhetligheten mellan de allmänna åklagarkamrarnas lagföring och genomströmningstider har haft en viss positiv utveckling. När det gäller andelen lagförda brottsmisstankar har skillnaden mellan kamrarna blivit mindre under 2012. Däremot har skillnaden mellan kamrarna ökat för andelen lagförda misstänkta personer och för genomströmningstiderna.

Det finns flera faktorer som påverkar åklagarkamrarnas resultat och resultatutveckling. En central faktor är samarbetet med polisens utredningsverksamhet och övriga utredande myndigheter som Tullverket och Skatteverket.

Även om de allmänna kamrarna handlägger samma måltyper, så kan ärendesammansättningen skilja sig mellan kamrarna på ett sätt som ger effekter på genomströmningstider och lagföringsandelar. De försöksverksamheter som inlemts under året med att successivt överföra samtliga trafikärenden till två kammare och större delen av mängdbrotten i Stockholm till en åklagarkammare förstärker skillnaderna i ärendesammansättningen mellan kamrarna. Det gör att det inte är relevant att sträva efter fullständig enhetlighet mellan kamrarna.

Vid jämförelser mellan kammare bör man också beakta att enstaka ärenden med många brottsmisstankar kan påverka hela årets resultat. Avarbetning av äldre ärenden kan ge en negativ påverkan på lagföringen, eftersom bevisläget vanligtvis försämrats över tid. Sådan avarbetning påverkar också genomströmningstiderna.

För vissa brottstyper sker särskilda insatser för att öka enhetligheten i handläggning och lagföring, bland annat årliga erfarenhetsseminarier på de internationella kamrarna.

Genom att miljö- och arbetsmiljömål samt mål om korruption handläggs på särskilda riksenheter ökar överblickbarheten och därmed enhetligheten. På miljömålsområdet har särskilda riktlinjer när det gäller straffmätning tagits fram. Dessa har också kommit att tillämpas av domstolarna, vilket bidragit till ökad enhetlighet.

Fortsatt arbete med att förbättra kvaliteten och effektiviteten samt öka enhetligheten

Åklagarmyndigheten har fortsatt att förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten genom ett flertal åtgärder och aktiviteter, se redovisning nedan och i avsnittet *Intern styrning och kvalitetsarbete*. Även i avsnittet *Rättsutveckling och rättslig styrning* redovisas åtgärder för detta område.

Myndigheten har fortsatt arbetet med att förbättra samverkan med andra myndigheter, såsom polisen, Tullverket och socialtjänsten. Regelbundna centrala samverkansmöten har hållits med myndigheterna under året. Även på lokal nivå har samarbete skett i olika former.

Ett projekt med att utveckla de operativa arbetsprocesserna enligt Lean-konceptet har påbörjats. Målet är att finna enhetliga och effektiva arbetsprocesser för att skapa mer

utrymme för åklagarnas arbete med kärnupp-
gifter, vilket förväntas bidra till ökad kvalitet i
handläggningen av brottsmålsärenden.

Under året har erfarenhetsutbytet mellan
kamrarna ökat genom utbildningar, fördjupade
praxisdiskussioner inom vissa områden,
erfarenhetsseminarier och nätverksmöten.
Kunskapsspridningen förväntas bidra till ökad
kvalitet i brottsutredningar och processföring
samt till en mer enhetlig handläggning och
rättstillämpning.

Ärendehanteringssystemet Cåbra har ut-
vecklats så att systemet nu bland annat kan
skicka information och handlingar elektro-
niskt till domstolarna och ta emot elektronisk
information från Skatteverket. Dessutom har
en ny, mer automatiserad, bevakningsfunk-
tion för åtalsfrister införts.

Åklagarmyndigheten har under året tagit
fram en arbetsplan för att effektivare återta
vinster av brott. Syftet är att säkerställa att
arbetet med brottsutbytesfrågor bedrivs
systematiskt både på central och på lokal nivå.

För att utveckla ledningen och styrningen
av verksamheten sker regelbunden uppfölj-
ning av verksamhetsstatistiken. Vid verksam-

hets- och resultatuppföljning uppmärksammas
även framgångsrika tillvägagångssätt och sprids
vidare. Vid tillfälliga arbetsanhopningar i
delar av verksamheten har ärenden eller
personal flyttats mellan kammare.

Relativt högt förtroende

Nationella trygghetsundersökningen (NTU)
är en årligen återkommande undersökning
som genomförs av Brottsförebyggande rådet
(Brå), där 20 000 svenskar bjuds in att svara på
frågor som bland annat rör utsatthet för brott,
trygghet och förtroende för rättsväsendet.
I undersökningen som avser 2012 uppgav
49 procent att de har stort eller ganska stort
förtroende för åklagare, vilket är en minskning
från 2011 då 51 procent uppgav att de hade
stort eller ganska stort förtroende. Motsva-
rande minskning av förtroendet återfinns inom
alla delar i rättskedjan. Medborgarnas förtro-
ende för rättsväsendet har dock totalt sett ökat
sedan den första mätningen 2006. Då uppgav
43 procent att de hade stort eller ganska stort
förtroende för åklagare. Motsvarande siffror för
rättsväsendet som helhet var 60 procent 2012
och 54 procent 2006.

Resurs- och kostnadsfördelning

Kategoriseringen av området brottsutredning och processföring är anpassat till den indelning som den nya verksamhetsstatistiken har (se avsnittet *Ändrade principer för resultatredovisningen under Resultatutveckling*).

Endast 2012 års resultat redovisas. I och med att en ny modell har införts är det inte möjligt att ta fram jämförbara data för 2010 och 2011.

Resursfördelning

Sammanlagt har 95 procent av den totala tiden använts till området brottsutredning och processföring.

Av total tid inom området har 34 procent använts till att handlägga våldsbrott, vilket också är den volymmässigt största brottsgruppen, mätt i antal brottsmisstankar. Därefter följer tillgreppsbrott på tolv procent och narkotikabrott, förmögenhetsbrott samt övriga brott på elva procent. Sexualbrott och trafikbrott står för sex procent, bötesbrott för fem procent och miljöbrott för två procent. Handläggning av skadegörelsebrott och A-ärenden (exempelvis yttrande om rättspsykiatrisk vård och inkommande internationell begäran om rättslig hjälp) utgör vardera endast en procent av tiden.

Kostnadsfördelning

Av myndighetens totala kostnader på 1 243 miljoner kronor har 1 180 miljoner kronor (95 procent) fördelats på brottsgrupperna i proportion till utfallet av den tidredovisning som genomfördes under 2012.

Av **diagram 1** framgår att handläggningen av våldsbrott kostade mest, 405 miljoner kronor, medan miljöbrott och skadegörelsebrott kostade minst, 27 respektive 14 miljoner kronor.

Kostnaden för en brottsmisstanke inom en viss brottsgrupp framgår av **diagram 2**. Den genomsnittliga kostnaden för att handlägga en brottsmisstanke var 2 338 kronor under 2012. Det bör dock observeras att det handlar om genomsnitts-

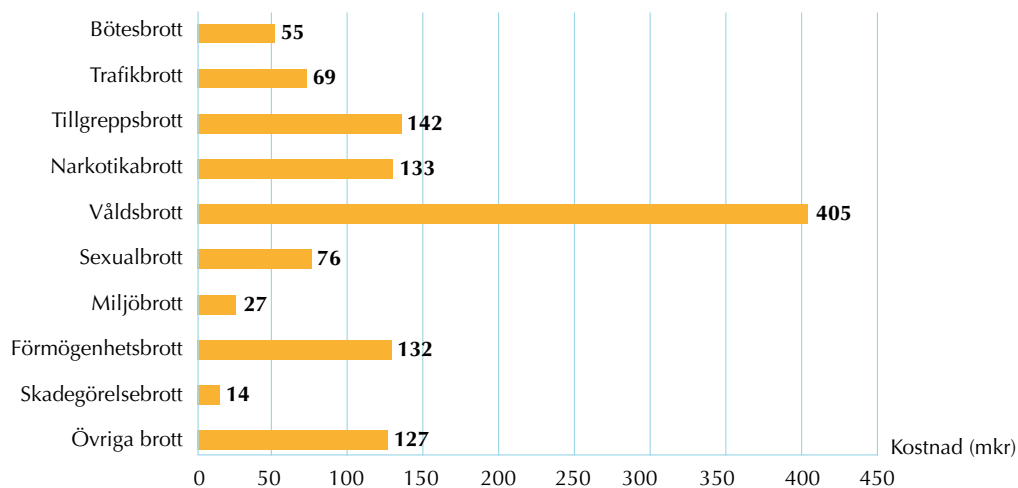

värden och att kostnaden kan variera avsevärt för brottsmisstankar inom samma brottsgrupp. Som framgår av diagrammet är det stora skillnader i kostnaderna per brottsmisstanke för de olika brottsgrupperna. För de brottsgrupper som har en hög andel åklagarledda förundersökningar är både tidsåtgången och kostnaderna högre. I miljöbrott, sexualbrott och våldsbrott är andelen åklagarledda förundersökningar över 80 procent medan den i bötesbrott och trafikbrott är lägre än tio procent. Kostnaden för att handlägga en brottsmisstanke som rör sexualbrott var under 2012 ungefär sex gånger så hög som för en brottsmisstanke i ett trafikbrott.

Verksamhetens intäkter kan fördelas på brottsgrupper efter samma princip som för kostnaderna. Detta redovisas dock inte särskilt eftersom intäkterna nästan uteslutande består av anslagsmedel.

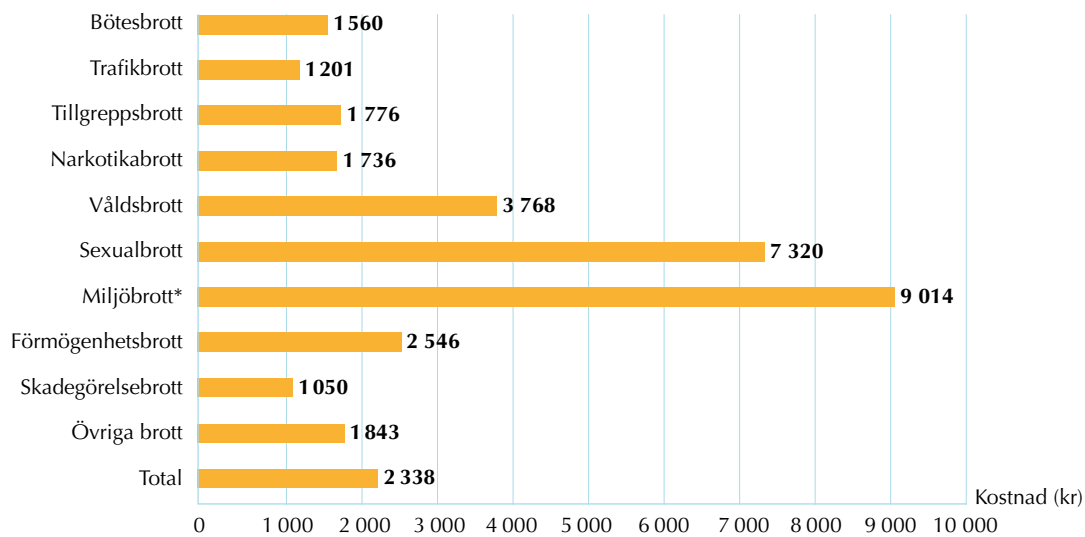
Total kostnad per brottsgrupp 2012

DIAGRAM 1

Kostnad per brottsmisstänke och brottsgrupp 2012

DIAGRAM 2

* I beräkningsunderlaget ingår inte brott utan brottsmisstankar. Om dessa skulle ingå skulle kostnaden för miljöbrott bli omkring 20 procent lägre.

Resultatutveckling

Ändrad indelning för resultatredovisningen

Nytt statistikdatalager

Åklagarmyndighetens behov av ett nytt data-lager för statistik- och analysunderlag har varit stort. Det tidigare statistiksystemet var anpassat till det verksamhetssystem som myndigheten hade fram till 2007 och saknade den transparen- s som behövs för att kunna säkerställa en god kvalitet i myndighetens statistik.

Under 2011 utvecklades ett nytt statistikda- talager och från och med 2012 baseras Åklagar- myndighetens verksamhetsstatistik på data från detta system. I det nya datalagret presenteras statistiken utifrån en gruppering av brottsmis- tankarnas brottskoder. I tidigare årsredovis- ningar presenterades statistiken fördelat efter ärendetyp. Ett problem med denna klassifice- ring var att ärendetypen blev missvisande för ärenden som innehöll flera brottsmisstankar av olika brottstyper.

Den nya redovisningen har följande indelning:

- Bötesbrott
- Trafikbrott
- Tillgreppsbrott
- Narkotikabrott
- Våldsbrott
- Sexualbrott
- Miljöbrott
- Förmögenhetsbrott
- Skadegörelsebrott
- Övriga brott

Definitioner

Definitionerna för brottsgrupperna som finns i redovisningen är:

Bötesbrott: bötesbrott.

Trafikbrott: rattfylleri, olovlig körning och övriga trafikbrott.

Tillgreppsbrott: rån, stöld, snatteri och övriga tillgreppsbrott.

Narkotikabrott: ringa narkotikabrott och övriga narkotikabrott.

Våldsbrott: mord och dråp, grov och övrig misshandel, olaga hot, ofredande, fridskränk- ningsbrott samt övriga våldsbrott.

Sexualbrott: våldtäkt och övriga sexualbrott.

Miljöbrott: miljöbrott och arbetsmiljöbrott.

Förmögenhetsbrott: bidragsbrott, bedrägerier, ekobrott och övriga förmögenhetsbrott.

Skadegörelsebrott: skadegörelsebrott.

Övriga brott: vapenbrott, ärekränkning, för- falskningsbrott, brott mot allmän ordning och rikets säkerhet, smuglingsbrott samt övriga brott.

Förändringar av verksamhetsstatistiken

Införandet av det nya statistikdatalagret har medfört förändringar i den statistik som redo- visas här i resultatutvecklingsavsnittet. Det innebär att 2012 års resultat inte är direkt jämförbart med föregående års årsredovis- ningars verksamhetsstatistik. I redovisningen har verksamhetsstatistiken för 2010 och 2011 justerats. Dock måste resultaten för 2010 användas med viss försiktighet. Åklagarmyn- dighetens statistik hämtas från vad som kan kallas för en rörlig databas med anledning av att de beslut som fattas av en åklagare kan komma att ändras. Exempel på detta är att det kan inkomma nya bevis för en nedlagd brotts- misstanke som innebär att brottsmisstanken i ett senare skede leder till ett åtalsbeslut och därmed får ett lagföringsbeslut.

Verksamhetsstatistik om balanser och åtals- frister redovisas inte för 2010, eftersom det

inte är möjligt att ta fram dessa uppgifter från det nya statistikdatalagret.

Nytt är redovisningen av verksamhetsstatistiken för brottsmisstankar. En brottsmisstanke är att en koppling finns mellan en brottshändelse och en misstänkt person. En brottshändelse kan ha flera misstänkta personer knutna till sig och en misstänkt person kan ha flera brottsmisstankar riktade mot sig, det vill säga att personen är misstänkt för flera brott. I föregående års årsredovisningar ingick i verksamhetsstatistiken mer än brottsmisstankar, då ingick även brott där det inte finns någon misstänkt (statistik över brott utan brottsmisstanke redovisas nu separat) och annan talan. Annan talan kan exempelvis avse yttrande om rättspsykiatrisk vård och ansökan om rättslig hjälp mellan Sverige och andra stater. Dessutom ingick dubletter som myndigheten inte hade möjlighet att identifiera och därmed rensa bort. Dessa felkällor finns nu inte med i verksamhetsstatistiken. Inkomna och beslutade brott utan brottsmisstankar för 2010, 2011 och 2012 redovisas i **tabell Fakta i korthet** under avsnittet *Fakta och finansiell redovisning*. Volymerna som ligger till grund för de statistiska beräkningarna är därmed lägre, det har bland annat lett till att lagföringsandelen för brottsmisstankar är högre jämfört med tidigare års årsredovisningar.

Genomströmningstider

Måttet för att mäta genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har reviderats. I tidigare års årsredovisningar redovisades genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut i åtalsfrågan. Måttet inkluderar nu samtliga beslut av åklagaren. Skillnaden är att måttet inte bara inkluderar beslut om brottsmisstanken ska leda till lagföring eller

ej utan även om beslutet innebär exempelvis att lägga ner en förundersökning. Detta har lett till att genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har blivit längre.

Balanser

I samband med att det nya statistikdatalagret infördes ändrades även redovisningen av balanser. I tidigare års årsredovisningar presenterades balanserade ärenden och balanstyperna beräknades utifrån de brottsmisstankar per ärende som nått längst i arbetsprocessen. Måttet har ersatts med balanserade brottsmisstankar i syfte att förbättra detaljeringsgraden när balanstyperna ska presenteras. Verksamhetsstatistik för 2010 redovisas inte, eftersom det inte är möjligt att ta fram dessa uppgifter från det nya statistikdatalagret.

Samlad redovisning av verksamhetsstatistik

Verksamhetsstatistik finns samlad i **tabell Fakta i korthet** under avsnittet *Fakta och finansiell redovisning*.

Övrigt

I redovisningen används omväxlande uppgifter som gäller ärenden, misstänkta personer och brottsmisstankar. Ett ärende kan omfatta en eller flera misstänkta personer som var och en misstänks för ett eller flera brott. Vilket av begreppen ärende, misstänkt person eller brottsmisstanke som används beror på hur regeringen formulerat återrapporteringskraven samt på vilka uppgifter som enligt Åklagarmyndighetens bedömning beskriver verksamhetsresultaten på ett adekvat sätt.

I tabeller och diagram har standardregler för avrundning tillämpats, vilket innebär att summan av procentandelar inte alltid är 100 procent.

Inkomna och avslutade ärenden

Inflödet av ärenden är beroende av vad polisen och andra myndigheter levererar. Detta påverkar i sin tur antalet avslutade ärenden.

Inkomna och avslutade ärenden 2010–2012 TABELL 1

	2010	2011	2012
Inkomna ärenden	208 985	210 692	202 346
Avslutade ärenden	212 813	218 313	214 517

Av **tabell 1** framgår samtliga inkomna och avslutade ärenden de senaste tre åren. Även ärenden som avser annat än ansvar för brott ingår, till exempel begäran om besöksförbud, yttrande om rättspsykiatrisk vård samt internationella ärenden. Dessa utgjorde under 2012 två procent av alla inkomna ärenden. Antalet inkomna ärenden har minskat med 8 300 (fyra procent) mellan 2011 och 2012. Antalet avslutade ärenden har minskat med 3 800 (två procent) under motsvarande period.

Inkomna och beslutade brottsmisstankar

Totalt

Här redovisas resultatutvecklingen för brottsmisstankar. Resultatutvecklingen för inkomna och beslutade brott utan brottsmisstankar för 2010, 2011

och 2012 redovisas i **tabell Fakta i korthet** under avsnittet *Fakta och finansiell redovisning*.

Av **tabell 2** framgår totalt antal inkomna och beslutade brottsmisstankar samt beslutsfördelning de tre senaste åren. *Antalet inkomna brottsmisstankar* har minskat med 28 000 (fem procent) under året. Resultatet för 2011 påverkades av en stor dopningshärva med 11 000 brottsmisstankar. Vid sju av de 32 allmänna åklagarkamrarna har dock antalet inkomna brottsmisstankar ökat.

Antalet beslutade brottsmisstankar har minskat med 42 500 (åtta procent) mellan 2011 och 2012, främst i kategorierna lagföringsbeslut (strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal och företagsbot) samt förundersökningen läggs ner. I kategorin lagföringsbeslut har den största minskningen skett i beslutskategori åtal. Övriga beslut har dock ökat och då när det avser kategorin förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet. Vid 12 av de 32 allmänna åklagarkamrarna har dock antalet beslutade brottsmisstankar ökat.

Andelen av det totala antalet beslutade brottsmisstankar har minskat med två procentenheter jämfört med 2011 i beslutskategori förundersökning läggs ned. Andelen övriga beslut har ökat med två procentenheter jämfört med föregående år.

Fördelning av beslut i åtalsfrågan redovisas i **tabell Fakta i korthet** under avsnittet *Fakta och finansiell redovisning*. Den vanligaste motiveringen

Inkomna och beslutade brottsmisstankar 2010–2012 TABELL 2

Totalt	Beslutade brottsmisstankar varav						
	Inkomna brottsmisstankar	Beslutade brottsmisstankar	FU inleds inte	FU läggs ned	Åtal väcks inte	Lagföringsbeslut ¹⁾	Övriga beslut ²⁾
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
2010	521 476	535 138	8 166	158 032	35 040	293 459	40 441
2011	523 773	547 421	7 202	150 730	33 580	302 069	53 840
2012	495 766	504 962	7 612	133 651	29 857	274 074	59 768
			Andel	Andel	Andel	Andel	Andel
2010			2%	30%	7%	55%	8%
2011			1%	28%	6%	55%	10%
2012			2%	26%	6%	54%	12%

¹⁾ Här ingår strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal och företagsbot.

²⁾ Här ingår förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut.

att inte inleda förundersökning var under 2012, liksom tidigare år, att det anmälda brottet inte hörde under allmänt åtal. De flesta besluten att lägga ner förundersökning sker med motiveringen bevisproblem, det vill säga att brott inte kan styrkas.

Per brottsgrupp

Av **diagram 3** framgår antalet inkomna brottsmisstankar uppdelat per brottsgrupp. En minskning har skett i nästan samtliga brottsgrupper med undantag för narkotikabrott, förmögenhetsbrott och miljöbrott. Den kraftiga ökningen av miljöbrott jämfört med tidigare år beror främst på förändrade registreringsrutiner. Numera registreras brottsmisstankar även när det inte finns någon misstänkt person. I tidigare års redovisningar ingick enbart brottsmisstankar där en misstänkt person fanns. För övriga brott påverkas resultatet 2011 av en stor dopningshärva med 11 000 brottsmisstankar.

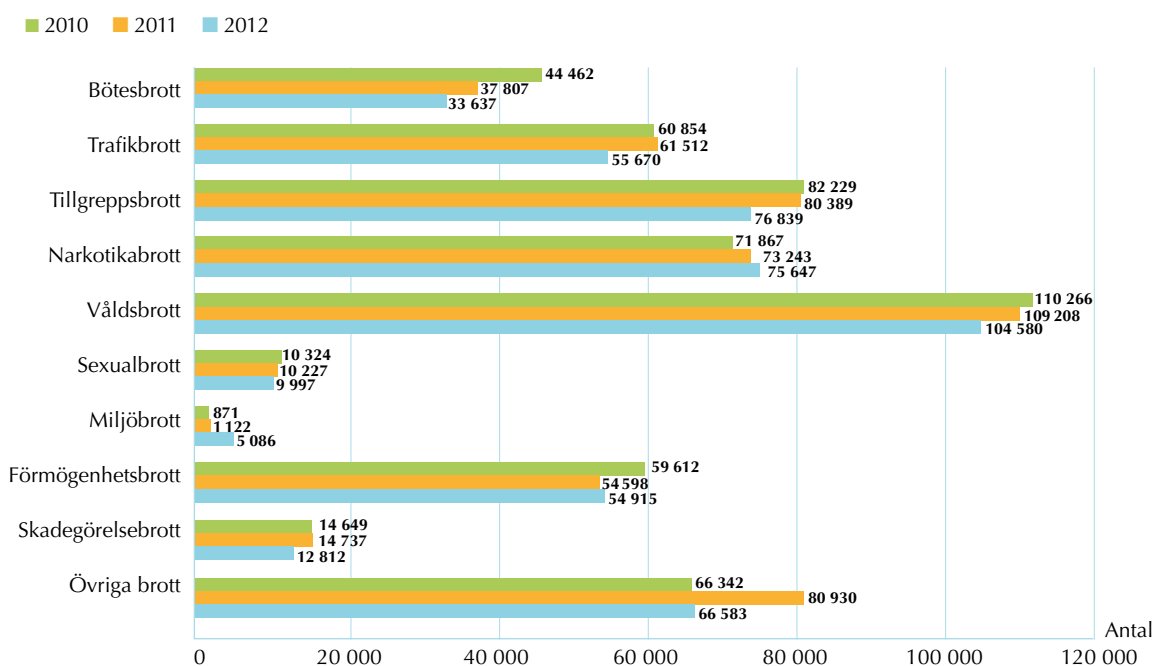
Av **tabell 3** (se sid. 28) framgår antalet inkomna brottsmisstankar uppdelat per brottsgrupp och

typ av förundersökningsledning. Antalet inkomna brottsmisstankar med åklagarledd förundersökning har minskat med tio procent jämfört med 2011, det beror delvis på att det totala inflödet har minskat. Ytterligare en förklaring till minskningen är den lagändring som innebär att polisen från och med den 1 mars 2012 är förundersökningsledare i fler ungdomsärenden än tidigare.

Av **diagram 4** (se sid. 28) framgår antalet beslutade brottsmisstankar uppdelat per brottsgrupp. En minskning har skett i nästan samtliga brottsgrupper med undantag för narkotikabrott och miljöbrott. Även här påverkas miljöbrotten av de ändrade registreringsrutinerna. Brottsgruppen övriga brott påverkas av ett stort dopningsärende under 2011 med 11 000 brottsmisstankar. Antal brottsmisstankar per ärende i brottsgruppen förmögenhetsbrott kan variera kraftigt. Under 2010 och 2011 påverkas statistiken av ett fåtal ärenden med många brottsmisstankar, därav variationen mellan åren.

Antalet inkomna brottsmisstankar 2010–2012 per brottsgrupp

DIAGRAM 3

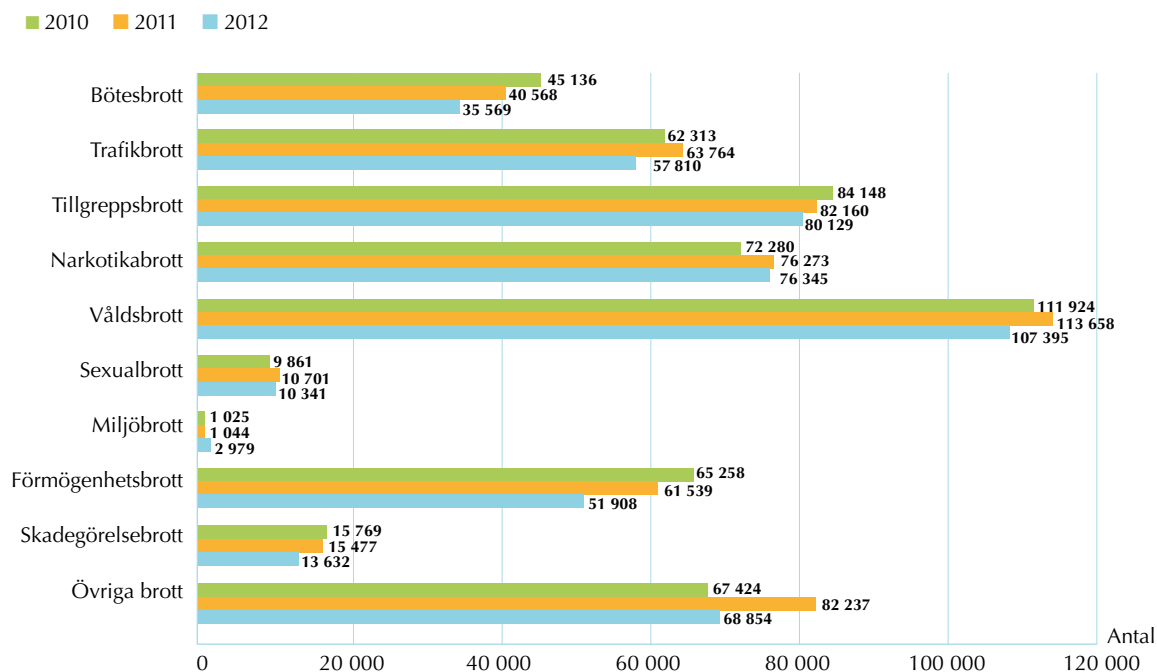
Antalet inkomna brottsmisstankar 2010–2012 per brottsgrupp och typ av förundersökningsledning

TABELL 3

	2010		2011		2012	
	Polisledning	Åklagarledning	Polisledning	Åklagarledning	Polisledning	Åklagarledning
Bötesbrott	39 531	4 931	35 326	2 481	31 967	1 670
Trafikbrott	50 310	10 544	54 089	7 423	50 598	5 072
Tillgreppsbrott	37 069	45 160	38 917	41 472	41 032	35 807
Narkotikabrott	43 290	28 577	49 547	23 696	52 351	23 296
Våldsbrott	16 328	93 938	18 004	91 204	19 354	85 226
Sexualbrott	898	9 426	1 047	9 180	949	9 048
Miljöbrott	117	754	115	1 007	209	4 877
Förmögenhetsbrott	13 744	45 868	15 473	39 125	15 649	39 266
Skadegörelsebrott	4 943	9 706	5 736	9 001	6 715	6 097
Övriga brott	21 976	44 366	23 607	57 323	23 703	42 880
Total	228 206	293 270	241 861	281 912	242 527	253 239

Antalet beslutade brottsmisstankar 2010–2012 per brottsgrupp

DIAGRAM 4

Lagföring

Lagföring

I begreppet lagföring ingår åklagarens beslut om åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse – det vill säga att brottsutredningen avslutas utan någon påföljd – samt beslut om företagsbot. Myndigheten har flera mått för att följa resultatutvecklingen för lagföring; antal och andel misstänkta personer som lagförts samt antal och andel brottsmisstankar som avslutats med lagföring. Andelen lagförda *misstänkta personer* beräknas genom att dividera antalet personer för vilka lagföringsbeslut fattats med det totala antalet misstänkta personer där beslut om lagföring eller avskrivning fattats. Andelen lagförda *brottsmisstankar* beräknas genom att dividera antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats med det totala antalet brottsmisstankar där beslut om lagföring eller avskrivning fattats. Vid beräkningen av lagföringsandelar exkluderas de brottsmisstankar/personer som endast omfattas av beslut av administrativ karaktär, till exempel överflyttning mellan åklagarkammare eller att överföra förundersökningen till polisen.

Antal och andel lagförda misstänkta personer

Antal och andel misstänkta personer som lagförts 2010–2012 **TABELL 4**

	2010	2011	2012
Antal lagförda misstänkta personer	140 312	139 828	134 441
Andel lagförda misstänkta personer	64%	64%	65%

Under 2012 minskade det totala antalet lagförda misstänkta personer med 5 400 personer (fyra procent), vilket framgår av **tabell 4**. Andelen misstänkta personer som lagförts har ökat med en procentenhet till 65 procent jämfört med 2011. Ökningen har skett för narkotikabrott samt övriga brott.

Vid 16 av de 32 allmänna åklagarkamrarna var lagföringsandelen oförändrad eller högre jämfört med 2011. Variationen i lagföringsandelar mellan de allmänna åklagarkamrarna var 53 till 84 procent. Under 2011 var variationen 58 till 71 procent. Den ökade variationen mellan kamrarna beror på att man under året har inlett en koncentration av samtliga trafikärenden till två kammare och viss handläggning av mängdbrott i Stockholm till en åklagarkammare. De kammare som nu handlägger dessa ärenden har ökat sin totala lagföringsandel.

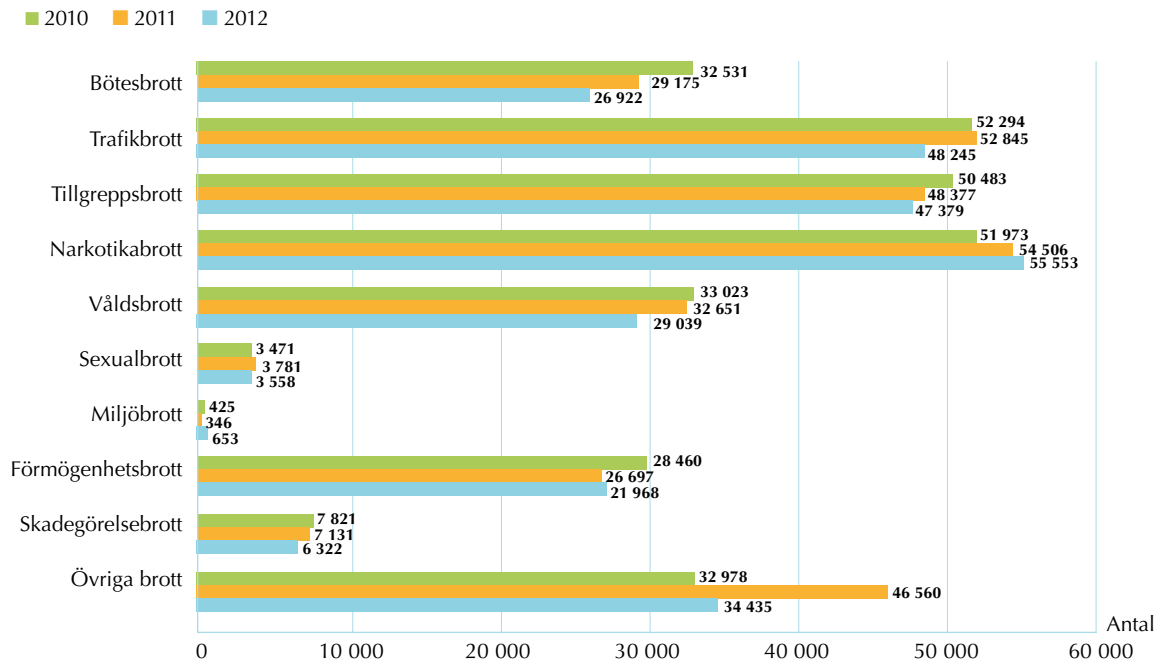
Antal och andel lagförda brottsmisstankar

Av **diagram 5** (se sid. 30) framgår antalet brottsmisstankar som lett till lagföring uppdelat per brottsgrupp. En minskning har skett i nästan samtliga brottsgrupper med undantag för narkotikabrott och miljöbrott. Även här påverkas brottsgruppen övriga brott av dopningsärendet 2011.

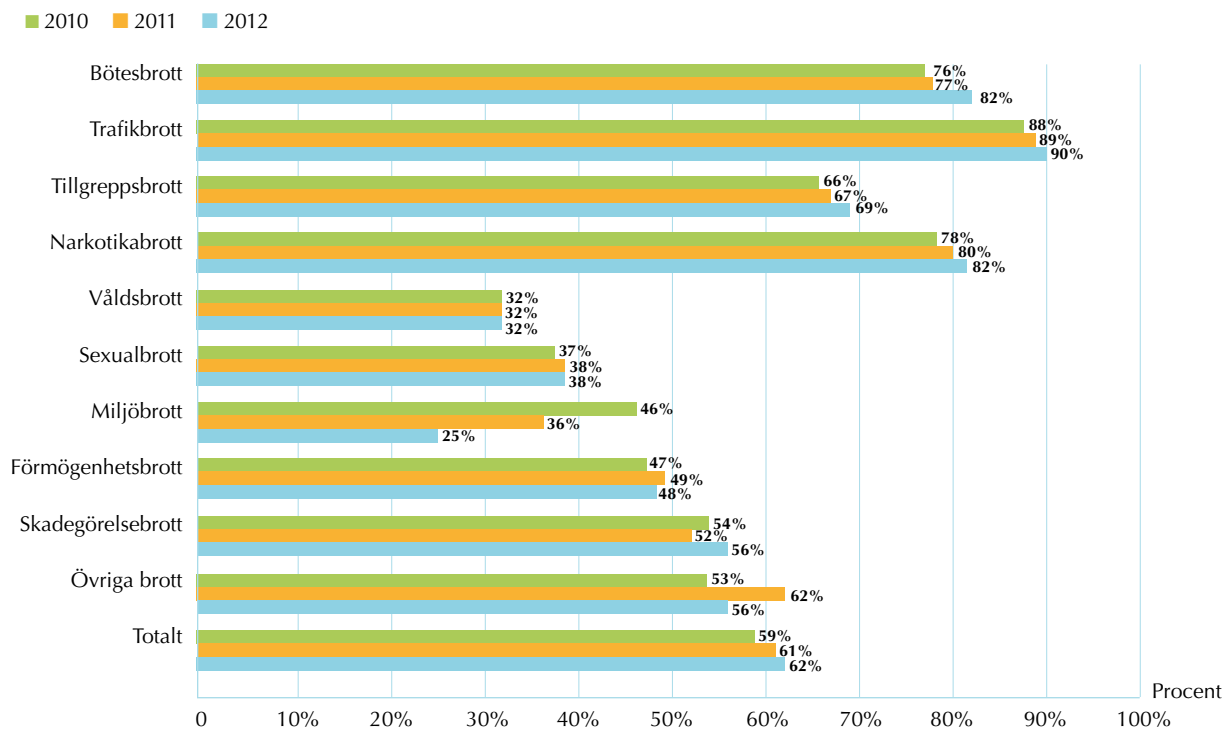
Av **diagram 6** (se sid. 30) framgår andelen brottsmisstankar som lett till lagföring uppdelat per brottsgrupp. Andelen brottsmisstankar som avslutats och lett till lagföring har ökat med en procentenhet jämfört med 2011. Ökningen har framför allt skett i brottsgrupperna bötesbrott och skadegörelsebrott. Förändrade registreringsrutiner för miljöbrott gör att jämförelser över tid inte är relevanta. I brottsgruppen övriga brott påverkades resultatet 2011 av ett stort dopningsärende med 11 000 brottsmisstankar.

Vid 16 av de 32 allmänna åklagarkamrarna var lagföringsandelen oförändrad eller högre jämfört med 2011. Variationen i lagföringsandelar mellan de allmänna kamrarna var 51 till 79 procent. Under 2011 var variationen 46 till 76 procent.

Antalet brottsmisstankar som lett till lagföring 2010–2012 per brottsgrupp **DIAGRAM 5**

Andelen brottsmisstankar som lett till lagföring 2010–2012 per brottsgrupp **DIAGRAM 6**

Variationen under 2012 mellan kamrarna påverkas av att man under året har inlett en koncentration av samtliga trafikärenden till två kammare och viss handläggning av mängdbrott i Stockholm till en åklagarkammare. De kammare som nu handlägger dessa ärenden har ökat sin totala lagföringsandel.

Som framgår av redovisningen varierar lagföringen mellan landets åklagarkammare. Många och samverkande faktorer påverkar kamrarnas lagföring och det är svårt att med säkerhet slå fast vilka som är de främsta orsakerna till variationen. Myndigheten bedömer dock att följande förhållanden påverkar kamrarnas möjligheter att lagföra inkomna brottsmisstankar.

Brottsmisstankarnas karaktär skiljer sig mellan kamrarna. Vissa brottsgrupper, däribland de brott (till exempel enklare narkotikabrott och trafikbrott) som polisen upptäckt genom egeninitierade åtgärder, leder till högre lagföring. Här har också polisens prioriteringar betydelse. Andra brottskategorier, till exempel relationsvåld, är normalt svårare att utreda och bevisa och leder därför till lägre lagföring. Storleken på kamrarnas balanser av äldre men ännu ej avgjorda ärenden kan komma att påverka lagföringsfrekvensen i negativ riktning. Då bevisning ofta är färskvara kan lagföring försvåras och i vissa fall till och med förhindras genom att genomströmningstiderna förlängs och bevisningen därigenom blir äldre. En aktiv avarbetning av äldre mål i balans leder oftast till försämrade lagföringsresultat och längre genomströmningstider.

Genomströmningstider

Genomströmningstider

Åklagarmyndigheten har två sätt att mäta genomströmningstiderna; tiden från det att en brottsmisstanke inkommer till en åklagarkammare till beslut av åklagare samt tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut. Genomströmningstiden från det att en brottsmisstanke kommer in till en åklagarkammare till dess att en åklagare fattar beslut avser endast åklagarledda förundersökningar. Genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till dess att en åklagare beslutar avser däremot samtliga förundersökningar oavsett om polis eller åklagare varit förundersökningsledare.

Från inkomsten anmälan till beslut

Den genomsnittliga tiden från att anmälan inkommit till dess att beslut fattats minskade under 2012 med tio dagar till 98 dagar, vilket framgår av **diagram 7** (se sid. 32). Minskningen omfattar alla brottsgrupper utom bötesbrott. De kraftiga variationerna inom brottsgruppen miljöbrott förklaras delvis genom ändrade registreringsrutiner.

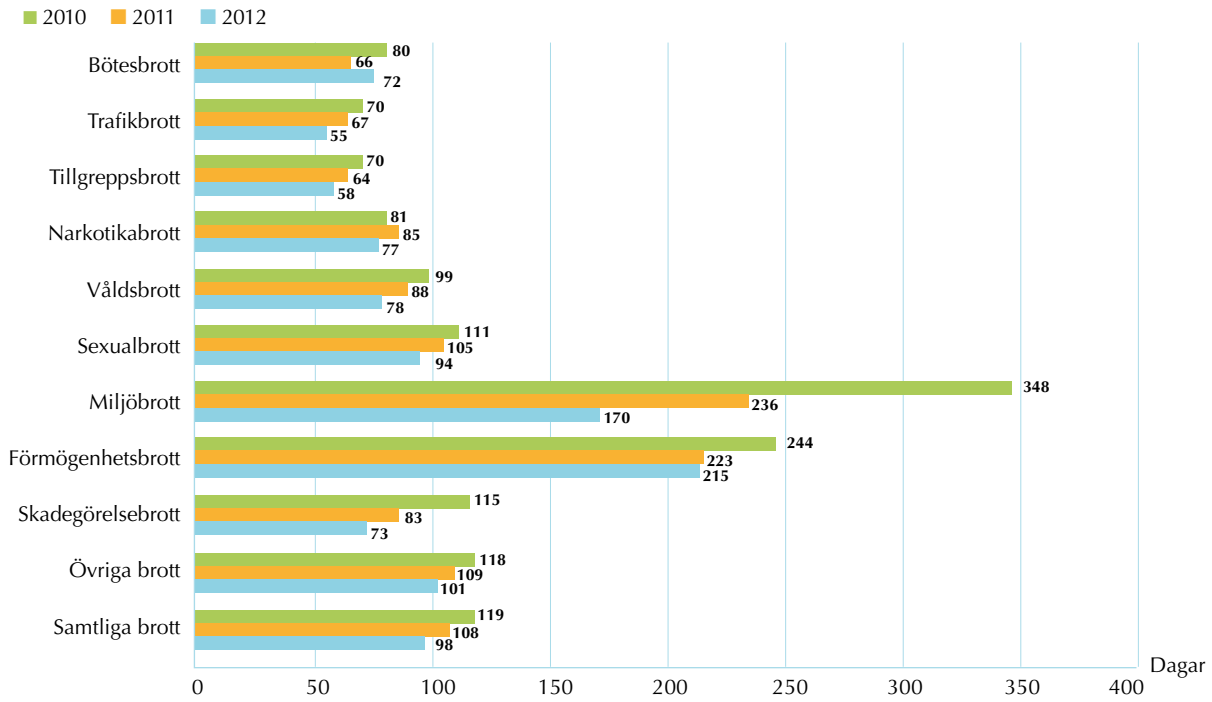
Vid 24 av de 32 allmänna åklagarkamrarna var genomströmningstiden kortare eller oförändrad jämfört med 2011. Genomströmningstiderna från inkomsten anmälan till beslut skiljer sig väsentligt mellan de allmänna åklagarkamrarna och varierar mellan 60 och 206 dagar. Den högsta genomströmningstiden återfinns hos en kammare som under året har arbetat av gamla balanser. Under 2011 var variationen 57 till 178 dagar.

Från inkommet beslutsunderlag till beslut

Genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut minskade under 2012 med sju dagar

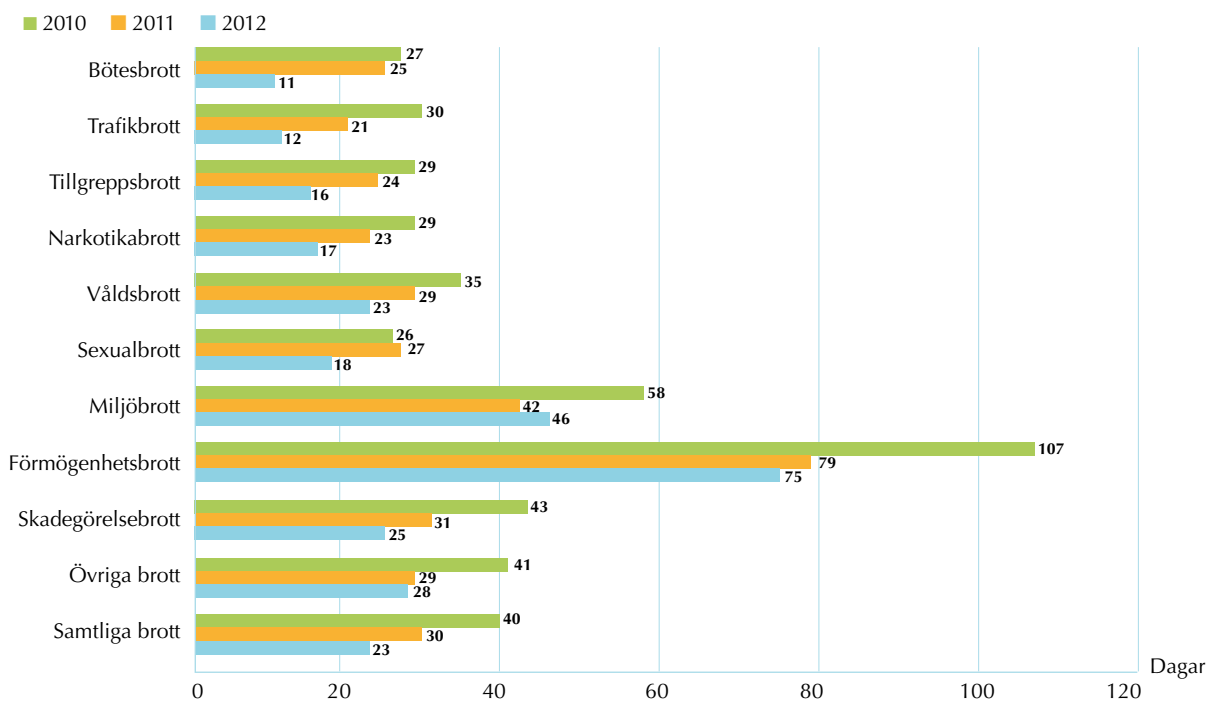
Genomströmningstid i dagar (medelvärde) från inkommen anmälan till beslut i åklagarledda förundersökningar 2010–2012 per brottsgrupp

DIAGRAM 7

Genomströmningstid i dagar (medelvärde) från inkommet beslutsunderlag till beslut 2010–2012 per brottsgrupp

DIAGRAM 8

till 23 dagar, vilket framgår av **diagram 8**. Minskningen omfattar alla brottsgrupper utom miljöbrott. Den jämförelsevis höga genomströmningstiden för förmögenhetsbrott 2010 beror delvis på enstaka ärenden med många brottsmisstankar.

Vid 27 av de 32 allmänna åklagarkamrarna var genomströmningstiden kortare eller oförändrad jämfört med 2011. Genomströmningstiderna från inkommet beslutsunderlag till beslut skiljer sig mellan de allmänna åklagarkamrarna och varierar mellan tio och 93 dagar. Den högsta genomströmningstiden återfinns hos en kammare som under året har arbetat av gamla balanser. Under 2011 var variationen elva till 91 dagar. Statistiken påverkades då av ett fåtal ärenden med långa genomströmningstider vid en kammare.

Många och samverkande faktorer påverkar kamrarnas genomströmningstider, vilket gör det svårt att med säkerhet slå fast vilka som är de främsta orsakerna till variationen. Det finns inte någon ensam förklaring, men myndigheten bedömer att följande förhållanden påverkar kamrarnas genomströmningstider. Genomströmningstiderna påverkas av vilka brottstyper som inkommer till kamrarna. En större andel enklare ärenden leder till kortare handläggningstider medan komplicerade brott tar längre tid att handlägga. De kammare som handlägger ekoärenden har sålunda generellt sett längre genomströmningstider. Om balanser väl uppstått kan en avarbetning av dessa äldre brottsmisstankar tillfälligt leda till längre genomströmningstider eftersom den sammanlagda handläggningstiden bestäms först när brottsmisstankarna avslutas. Kammarledningarnas förmåga att styra och leda verksamheten på ett effektivt sätt påverkar genomströmningstiderna. En annan faktor som kan påverka genomströmningstiderna är personalstrukturen vid kammaren, till exempel om kammaren har många erfarna åklagare. Vid mindre åklagarkammare kan också genomströmningstider tillfälligt påverkas av till exempel föräldraledigheter. En väl fungerande samverkan och samordning med polisen och med domstolarna

är av betydelse för hur snabbt brottsmisstankarna går genom brottskedjan.

Balanser

Balanser

Balanser avser här brottsmisstankar som på något sätt är under handläggning vid Åklagarmyndigheten. När brottsmisstankar registreras hos myndigheten läggs de till balansen och när de avslutas räknas de bort. Tidigare avslutade brottsmisstankar kan öppnas igen för kompletterande handläggning och återförs då till balansen. Brottsmisstankar blir i dessa fall avslutade vid mer än ett tillfälle, men räknas som inkomna endast en gång. Detta innebär att förändringen av balanserna inte är densamma som skillnaden mellan inkomna och beslutade brottsmisstankar.

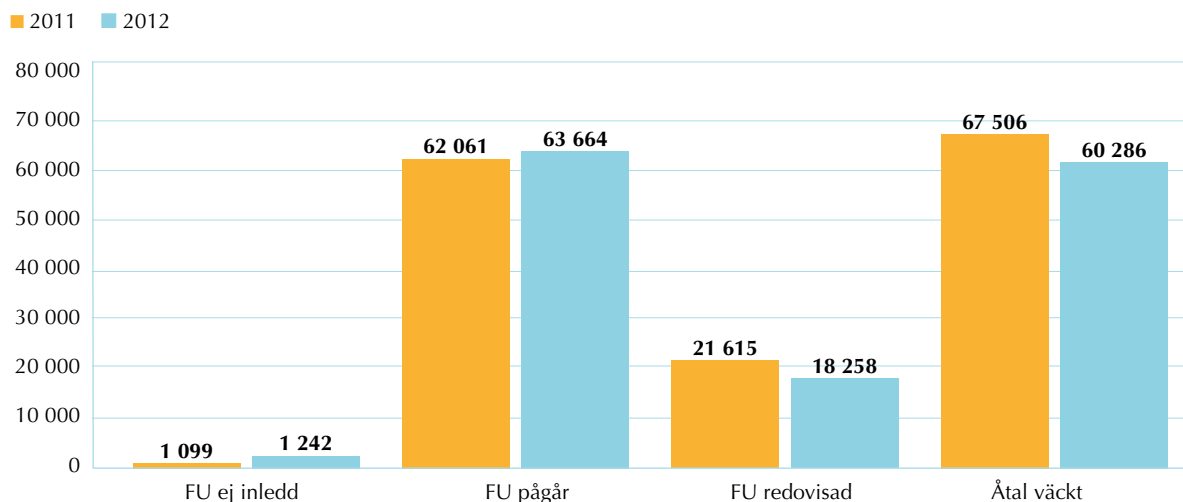
De balanserade brottsmisstankarna delas in efter vilken status de befinner sig i vid mättillfället. Indelningen sker i fyra grupper; förundersökning ej inledd, förundersökning pågår, förundersökning redovisad samt åtal väckt.

Av **diagram 9** (se sid. 34) framgår antalet brottsmisstankar uppdelade på balanstyperna förundersökning ej inledd, förundersökning pågår, förundersökning redovisad samt åtal väckt. Den totala balansen uppgick vid utgången av 2012 till 143 000 brottsmisstankar (152 000 brottsmisstankar 2011). Balansen per årsarbetande åklagare vid åklagarkamrarna var vid utgången av 2012 totalt 169 brottsmisstankar (186 brottsmisstankar 2011).

Vid 18 av de 32 allmänna åklagarkamrarna var balanskvoten oförändrad eller lägre jämfört med

Antalet brottsmisstankar i balans vid utgången av åren 2011–2012

DIAGRAM 9

2011. Balanskvoten beräknas som en division mellan antalet brottsmisstankar i gruppen Förundersökning redovisad och antalet inkomna brottsmisstankar under den senaste tolv månadersperioden. Variationen mellan de allmänna åklagarkammarna låg vid utgången av 2012 mellan 0,6 och 13,2 procent. Den högsta balanskvoten finns vid en kammare där man under december månad färdigställde ett förundersökningsprotokoll med 2 000 brottsmisstankar. Vid motsvarande tidpunkt 2011 var variationen 1,2 till 8,7 procent. Myndighetens balanskvot har minskat med 0,4 procentenheter till 3,7 procent 2012.

Åklagarmyndigheten följer också upp hur länge brottsmisstankar har legat i balans. 61 procent av antalet brottsmisstankar där åklagaren ännu inte fattat beslut (där ingår förundersökning ej inledd, förundersökning pågår samt förundersökning redovisad) hade vid utgången av 2012 legat mindre än 100 dagar i balans och 76 procent mindre än 200 dagar. Elva procent av brottsmisstankarna hade legat 350 dagar eller mer i balans. Motsvarande siffror vid utgången av 2011 var 64, 77 respektive tio.

Övriga återrapporteringskrav

Ungdomsbrott

Begreppet ungdomsbrott avser här brott som begåtts av ungdomar som har fyllt 15 men inte 18 år.

Ungdomsbrotten utgör sex procent av alla brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Under 2012 inkom 32 200 brottsmisstankar som avsåg ungdomsbrott, vilket är 25 procent färre än under 2011. Minskningen består framför allt av misshandel, stöld och skadegörelse. Ungefär hälften av de inkomna brottsmisstankarna avsåg narkotikabrott, misshandel, snatteri och stöld. Övriga brottsmisstankar avsåg bland annat skadegörelse, trafikbrott och olaga hot. En förklaring till att inkomna brottsmisstankar minskar kan vara att ungdomskullarna minskar.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 62 procent lett till lagföring, vilket är en ökning med fem procentenheter jämfört med 2011. Genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut har minskat med fem dagar och tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har minskat med sju dagar jämfört med 2011. Balanserna har minskat med 41 procent.

Ungdomsbrott. Sammanfattande tabell 2010–2012

TABELL 5

	2010	2011	2012	Förändring	
				2011–2012	2010–2012
Inkomna brottsmisstankar	47 255	42 660	32 190	-10 470	-15 065
Beslutade brottsmisstankar	50 459	44 298	35 623	-8 675	-14 836
Brottsmisstankar som lett till lagföring	27 529	24 041	20 262	-3 779	-7 267
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring *	57%	57%	62%	5%	5%
Genomströmningstid (dagar) från anmälan till beslut	94	82	77	-5	-17
Genomströmningstid (dagar) från fup till beslut	28	24	17	-7	-11
Balanserade brottsmisstankar **	–	8 590	5 065	-3 525	–
Andel lagstadgade beslutsfrister som hållits **	–	59%	62%	3%	–

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

** Verksamhetsstatistik för 2010 avseende balanser och åtalsfrister redovisas ej, då det inte är möjligt att ta fram dessa uppgifter från det nya statistikdatalagret.

Vid 29 av de 32 allmänna åklagarkamrarna var lagföringsandelen oförändrad eller högre jämfört med 2011. Lagföringsandelen varierade mellan 46 och 70 procent. Vid 18 allmänna åklagarkammare var genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut kortare eller oförändrad jämfört med 2011. Genomströmningstiden varierade mellan 46 och 135 dagar. Motsvarande siffror för 2011 var 44 till 71 procent respektive 53 till 137 dagar.

En förutsättning för en hög lagföring, för korta genomströmningstider och att fristerna därmed kan hållas i ungdomsärenden är att kamrarna har tillräckliga resurser och tillämpar utvecklade metoder för att handlägga ungdomsärenden. En annan förutsättning är att polisen har tillfört tillräckliga utredningsresurser för att bekämpa ungdomsbrott samt att samverka med polis och socialtjänst fungerar effektivt. Även kammarledningarnas förmåga att styra och leda verksamheten på ett effektivt sätt påverkar kamrarnas resultat.

I en förundersökning mot en person som inte fyllt 18 år, och som gäller brott som kan ge fängelse, ska beslut i åtalsfrågan fattas senast inom sex veckor från dagen då personen delgavs misstanke om brott. Tidsfristen får dock överskridas i vissa fall.

Sedan hösten 2012 överför polisen elektronisk information till ärendehanteringssystemet Cåbra om startpunkten för sexveckorsfristen. Först sedan dess finns alltså möjlighet att få helt till-

förlitlig information om i vilken omfattning som beslut har fattats inom sex veckor. Myndigheten kan därför inte redovisa någon säkerställd statistik för helåret 2012.

Enligt den manuella registreringsrutin som hittills tillämpats har den lagstadgade fristen under 2012 hållits i 62 procent av de registrerade ungdomsbrotten. Motsvarande uppgift för år 2011 är 59 procent. Uppgiften om detta i förra årets årsredovisning var inte korrekt, på grund av ett fel i Cåbras bevakningsfunktion. Felet har rättats till.

Under året har ett handläggningsstöd utvecklats i Cåbra som förenklar möjligheterna för åklagarna att i varje enskilt fall ange om det, i lagens mening, varit motiverat att fatta beslut i åtalsfrågan senare än efter sex veckor och – i så fall – redovisa skälen för det. Sådana skäl finns i första hand vid omfattande eller svårutredd brottslighet.

Vidtagna åtgärder

En ny, mer automatiserad, bevakningsfunktion för åtalsfrister har införts i ärendehanteringssystemet Cåbra, vilket bidrar till bättre kvalitet i uppföljning av fristerna.

Under året har myndigheten genomfört utbildningar för både åklagare och administrativ personal med syfte att förbättra kvaliteten och skapa större enhetlighet i hanteringen av ärenden om unga lagöverträdare.

Brott mot barn. Sammanfattande tabell 2010–2012

TABELL 6

	2010	2011	2012	Förändring	
				2011–2012	2010–2012
Inkomna brottsmisstankar	25 977	27 342	24 444	-2 898	-1 533
Beslutade brottsmisstankar	26 325	28 142	25 466	-2 676	-859
Brottsmisstankar som lett till lagföring	7 808	8 052	7 080	-972	-728
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring *	31%	30%	31%	1%	0%
Genomströmningstid (dagar) från anmälan till beslut	107	92	83	-9	-24
Genomströmningstid (dagar) från fup till beslut	28	22	19	-3	-9
Balanserade brottsmisstankar **	-	7 630	6 441	-1 189	-
Andel lagstadgade beslutsfrister som hållits **	-	64%	64%	0%	-

* 1 beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

** Verksamhetsstatistik för 2010 avseende balanser och åtalsfrister redovisas ej, då det inte är möjligt att ta fram dessa uppgifter från det nya statistikdatalagret.

En rad åtgärder har vidtagits vid åklagarkamrarna i syfte att öka kvaliteten i brottsutredning och processföring när det gäller ungdomsbrott. Samtliga åklagarkammare har infört den ungdomsstrategi som beslutades 2010. Mycket av arbetet för att förbättra kvaliteten och effektiviteten i ungdomsärenden sker genom samarbete, och då genom fortlöpande samverkansträffar, i seminarier eller i direkt utbildning som kamrarna håller. Vid mötena diskuteras bland annat utveckling av arbetsmetoder, bevakning av frister samt återkoppling till polisen.

Kamrarna har under året utbildat polisens förundersökningsledare, då en lagändring innebär att polisen från och med den 1 mars 2012 är förundersökningsledare i fler ungdomsärenden än tidigare. Övriga åtgärder som vidtagits är bland annat att man har fredat resurser eller tillfört resurser för att handlägga ungdomsärenden för att åstadkomma en mer effektiv handläggning samt att man har infört särskilda rutiner för bevakning och uppföljning av fristärenden. Under året har även nätverksträffar genomförts för att bland annat utbyta erfarenheter. Många kammare har även regelbunden samverkan med domstolarna för att få återkoppling om kvaliteten i processföringen.

Brott mot barn

Begreppet brott mot barn avser här våld, sexualbrott, rån, olaga hot eller ofredande mot personer under 18 år.

Brott mot barn utgör fem procent av alla brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Under 2012 inkom 24 400 brottsmisstankar som avsåg brott mot barn, vilket är elva procent färre än under 2011. Drygt hälften av de inkomna brottsmisstankarna avsåg våldsbrott.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 31 procent lett till lagföring, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2011. Genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut har minskat med nio dagar och tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har minskat med tre dagar jämfört med 2011. Balanserna har minskat med 16 procent.

Vid 18 av de 32 allmänna åklagarkamrarna var lagföringsandelen oförändrad eller högre jämfört med 2011. Lagföringsandelen varierade mellan 22 och 62 procent. Vid 19 allmänna åklagarkammare var genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut kortare eller oförändrad jämfört med 2011. Genomströmningstiden varierade mellan 51 och 121 dagar. Motsvarande siffror för 2011 var 21 till 44 procent respektive 59 till 148 dagar.

De förhållandevis små volymerna gör statistiska jämförelser mellan kamrarna mindre relevanta, eftersom enstaka ärenden kan få stort genomslag på lagföringen och genomströmningstiden. Vålds- och sexualbrott mot barn är brott som ofta är svåra att utreda, vilket kan leda till längre utrednings-

tider. De bevisvärigheter som ofta finns medför att en stor del av brottsmisstankarna läggs ned.

Myndigheten har under 2012 inte haft möjlighet att på ett fullständigt tillförlitligt sätt mäta i vilken utsträckning lagstadgade frister hållits då alla frister inte registrerats i ärendehanteringssystemet Cåbra. Under 2012 har den lagstadgade fristen hållits i 64 procent av de brott mot barn där bevakningsfrister har registrerats, vilket är oförändrat jämfört med 2011. Ett fel i ärendehanteringssystemet Cåbras bevakningsfunktion under 2011 innebar att fristresultatet i årsredovisningen 2011 inte är korrekt. Felet har rättats till.

Vidtagna åtgärder

En ny, mer automatiserad, bevakningsfunktion för åtalsfrister har införts i ärendehanteringssystemet Cåbra, vilket bidrar till bättre kvalitet i uppföljning av fristerna.

Myndigheten har tagit fram en ny och omarbetad handbok om övergrepp mot barn. Handboken ska bland annat ge vägledning för hur bevisning ska inhämtas och dokumenteras. Utöver handboken har även en utbildning genomförts om barn som utsatts för brott.

Ett samverkansprojekt med polisen om metodutveckling i arbetet med vålds- och sexualbrott i nära relation och mot barn har avslutats under året. Projektet startade 2010 med att ta fram en modell för ett strukturerat arbetssätt med stöd i form av

olika mallar, rutiner och checklistor m.m. Modellen testades på två åklagarkammare. Resultatet visar att detta arbetssätt leder till kortare handläggningstider och ger effektivitetsvinster. Arbetssättet bygger på ett nära samarbete med polisen och det är avgörande att polisen deltar i förändringsarbetet för att målen ska nås. Det finns resultat som pekar på att projektet också har gett höjd kvalitet i övrigt men detta är mera svårbedömt.

En rad åtgärder har vidtagits vid åklagarkammarna i syfte att öka kvaliteten i brottsutredning och processföring när det gäller brott mot barn. De flesta åklagarkammare arbetar tillsammans med övriga myndigheter i samverkansgrupper, oftast i form av barnahus, för att förbättra kvalitet och rutiner samt för att öka kompetensen i utredningar om brott mot barn. Åtgärder som vidtagits är att man bland annat har fredat åklagare eller tillfört resurser för att handlägga dessa ärenden, en mer strukturerad fristbevakning samt att ta fram gemensamma rutiner ihop med polisen. Under året har även nätverksträffar för relationsspecialisterna ägt rum med syfte att bland annat öka enhetligheten i rättstillämpningen och för att diskutera metodutvecklingsfrågor.

Mängdbrott. Sammanfattande tabell 2010–2012				TABELL 7	
	2010	2011	2012	Förändring	
				2011–2012	2010–2012
Inkomna brottsmisstankar	228 206	241 861	242 527	666	14 321
Beslutade brottsmisstankar	232 928	251 950	254 974	3 024	22 046
Brottsmisstankar som lett till lagföring	171 892	177 419	179 063	1 644	7 171
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring *	84%	84%	84%	0%	0%
Genomströmningstid (dagar) från fup till beslut	31	26	16	-10	-15
Balanserade brottsmisstankar	-	51 531	46 712	-4 819	-

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

Mängdbrott

Begreppet mängdbrott avser här brott där polisen är förundersökningsledare. De vanligaste mängdbrotten är trafikbrott, narkotikabrott och snatteri, men kan också avse misshandel, våld mot tjänsteman, skadegörelse eller enklare bedrägerier.

Mängdbrotten utgör ungefär hälften av alla brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Under 2012 inkom 242 500 brottsmisstankar som avsåg mängdbrott, vilket innebär en marginell ökning jämfört med 2011. Knappt hälften av de inkomna brottsmisstankarna avsåg trafik- eller narkotikabrott.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 84 procent lett till lagföring, vilket innebär att lagföringsandelen är oförändrad jämfört med 2011. Genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har minskat med tio dagar och balanserna har minskat med nio procent jämfört med 2011.

Vid 22 av de 32 allmänna åklagarkammarna var lagföringsandelen oförändrad eller högre jämfört med 2011. Lagföringsandelen varierade mellan 77 och 92 procent. Vid 29 allmänna åklagarkammare var genomströmningstiden från inkommet beslutsunderlag till beslut kortare eller oförändrad jämfört med 2011. Genomströmningstiden varierade mellan fem och 29 dagar. Motsvarande siffror för 2011 var 73 till 90 procent respektive nio till 46 dagar. Samtliga kammare har infört någon sorts mängdbrottsorganisation vilket kan ha bidragit till effektivare handläggning.

Vidtagna åtgärder

I samverkan med såväl polisen som Sveriges Domstolar både på central och lokal nivå har flera åtgärder vidtagits i syfte att effektivisera och göra hanteringen av mängdbrotten mer enhetlig samt för att förbättra kvaliteten.

Myndigheten har under året inlett en försöksverksamhet med att koncentrera handläggningen av samtliga trafikärenden i landet till två åklagarkammare. Ett försök med att samla viss handläggning av mängdbrott i Stockholm till en åklagarkammare har också startat.

En rad åtgärder har vidtagits vid åklagarkammarna i syfte att öka kvaliteten i brottsutredning och processföring när det gäller mängdbrott. Uppföljning av de lokala samverkansforumens arbete med att förbättra kvaliteten i förundersökningar har gjorts och ett flertal åtgärder har vidtagits. Ett antal åklagarkammare har infört en särskild beredningsorganisation för hantering av mängdbrottsärenden, andra har utökat beredningsorganisationen. Kamrarna har också medverkat i utbild-

Sexualbrott och våld i nära relationer. Sammanfattande tabell 2010–2012 TABELL 8

	Förändring				
	2010	2011	2012	2011–2012	2010–2012
Inkomna brottsmisstankar	28 606	29 207	29 579	372	973
Beslutade brottsmisstankar	27 810	30 374	29 631	-743	1 821
Brottsmisstankar som lett till lagföring	7 634	8 311	7 636	-675	2
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring *	29%	29%	28%	-1%	-1%
Genomströmningstid (dagar) från anmälan till beslut	100	97	83	-14	-17
Genomströmningstid (dagar) från fup till beslut	30	26	19	-7	-11
Balanserade brottsmisstankar	-	8 204	8 094	-110	-

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

ningar, där särskild prioritet har givits till att utbilda polisiära förundersökningsledare. En förbättrad återkoppling från åklagare till polis har skett, genom till exempel regelbundna möten. Flera kammare har ingått samverkansavtal med lokal polis för att tydliggöra samarbetet mellan polismyndigheten och åklagarkammaren. Gemensamt med polisen har även ärenden där förundersökningen är nedlagd granskats för att finna eventuella avvikelser i kvalitetshänseende. För att förbättra kvaliteten i processföringen har kamrarna haft regelbundna möten med domstolens lagmän.

Myndigheten ser för närvarande inte något behov av att vidta ytterligare åtgärder.

Sexualbrott och våld i nära relationer

Åklagarmyndigheten har inget återrapporteringskrav om sexualbrott och våld i nära relationer. Dock är detta ett av de prioriterade områdena, varför redovisning sker.

Begreppet sexualbrott avser här samtliga brott enligt brottsbalkens 6:e kapitel. Ungefär hälften av brottsmisstankarna avser fullbordad våldtäkt eller försök till våldtäkt. Resten avser sexuellt tvång, utnyttjande, övergrepp och ofredande samt koppleri, köp av sexuell tjänst (person över 18 år), köp av sexuell handling (barn under 18 år), utnyttjande av barn för sexuell posering samt kontakt med barn i sexuellt syfte.

Begreppet våld i nära relationer avser här miss-handel mot personer över 18 år i nära relationer,

grov kvinnofridskränkning samt grov fridskränkning mot barn och vuxna.

Sexualbrotten och våld i nära relationer utgör sex procent av alla brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Under 2012 inkom 29 600 brottsmisstankar som avsåg sexualbrott och våld i nära relationer, vilket är en procent fler än under 2011. Ungefär två tredjedelar av de inkomna brottsmisstankarna avsåg våld i nära relation.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 28 procent lett till lagföring, vilket är en minskning med en procentenhet jämfört med 2011. Genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut har minskat med 14 dagar och tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har minskat med sju dagar jämfört med 2011. Balanserna har minskat med en procent.

Vid 15 av de 32 allmänna åklagarkamrarna var lagföringsandelen oförändrad eller högre jämfört med 2011. Lagföringsandelen varierade mellan 19 och 61 procent. Vid 20 allmänna åklagarkammare var genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut kortare eller oförändrad jämfört med 2011. Genomströmningstiden varierade mellan 51 och 121 dagar. Motsvarande siffror för 2011 var 21 till 45 procent respektive 61 till 166 dagar.

De förhållandevis små volymerna gör statistiska jämförelser mellan kamrarna mindre relevanta, eftersom enstaka ärenden kan få stort genomslag på lagföringen och genomströmningstiden. Sexualbrott och våld i nära relationer är

brott som ofta är svåra att utreda, vilket kan leda till längre utredningstider. De bevisvårigheter som ofta finns medför att en stor del av brottsmisstankarna läggs ned.

Vidtagna åtgärder

Ett samverkansprojekt med polisen om metodutveckling av arbetet med vålds- och sexualbrott i nära relation och mot barn har avslutats under året, se resultat under avsnittet *Brott mot barn*. Utbildning har genomförts om hantering och handläggning av relationsärenden.

En rad åtgärder har vidtagits vid åklagarkammarna i syfte att öka kvaliteten i brottsutredning och processföring när det gäller sexualbrott och våld i nära relationer. De flesta åklagarkammare arbetar tillsammans med polisen i olika typer av projekt eller samverkansgrupper för att förbättra kvaliteten och öka kompetensen i utredningarna om sexualbrott och våld i nära relationer. Under året har även nätverksträffar för relationsspecialisterna ägt rum med syfte att bland annat öka enhetligheten i rättstillämpningen och för att diskutera metodutvecklingsfrågor.

Brottsutbytesfrågor

I syfte att komma åt drivkrafterna bakom viss brottslighet har Åklagarmyndigheten de senaste åren bedrivit ett omfattande arbete för att kriminellas ekonomiska vinster av brottslig verksamhet ska angripas och återföras. För åklagarnas del sker detta bland annat genom att egendom säkras och reglerna om förverkande tillämpas. Ett förverkande innebär att den dömda förlorar sin rätt till viss egendom eller åläggs en betalningsförpliktelse som helt eller delvis motsvarar den vinst som brottet medfört.

Myndigheten har under året genomfört totalt 386 tillgångsutredningar varav 250 förenklade och 136 fördjupade tillgångsutredningar (totalt 427 år 2011). Tillgångsutredning görs på den misstänkte och dennes närstående och består av att leta efter tillgångar och utreda ekonomiska förhållanden. Om tillgångar hittas så kan de i vissa fall säkras. Under året har 260 framställda kvarstadsyrkanden registrerats (125 år 2011) och 341 yrkanden om förverkanden (183 år 2011) har registrerats med belopp på drygt 121 miljoner kronor (105 miljoner kronor år 2011).

Myndigheten har under året framställt 333 yrkanden om företagsbot för miljö- och arbetsmiljöbrott (281 år 2011). För 2012 dömdes 23 miljoner kronor ut i företagsbot, vilket är lägre än föregående år (31 miljoner kronor år 2011).

Vidtagna åtgärder

En arbetsplan har tagits fram för att effektivare återta vinster av brott. Syftet med planen är att säkerställa att arbetet med brottsutbytesfrågor bedrivs systematiskt både på central och på lokal nivå. Arbetsplanen behandlar ett antal centrala frågor och anger vem som har ansvaret för dessa, vilka åtgärder som kan och bör vidtas samt hur de ska följas upp. För att öka kvaliteten inom området har förverkanden följts upp på samtliga kammare.

För att ytterligare förbättra arbetet på detta område har myndigheten tagit fram två rättspromemorior som ska ge metodstöd för åklagarnas handläggning av dessa frågor. De två promemoriorna behandlar handläggning av förvar och kvarstad samt ger praktisk vägledning hur man ska gå till väga.

I myndighetens grundutbildning för åklagare ingår ett pass om förverkande av brottsutbyte och hur dessa kan säkras under en förundersökning. Detta pass har utökats från en halv dag till en och halv dag och även Kronofogden är representerad. Lokala utbildningsinsatser har även genomförts på åklagarkamrarna. Ytterligare åtgärder som vidtagits vid kamrarna är bland annat att vissa kammare utsett åklagare som fått ett särskilt ansvar för just dessa frågor och information av ämnet har givits på kamrarnas praxismöten och arbetsplatsträffar.

Åklagarkamrarna har påbörjat ett samarbete med Tullverket och polisen för att ta fram förbättrade arbetsmetoder och gemensamma rutiner. Under året har även nätverksträffar för revisorerna ägt rum med syfte att diskutera metoder och utbyta kunskaper kring brottsutbytesfrågor.

Häktningar och restriktioner

En misstänkt som fyllt 15 år får häktas och åläggas restriktioner om det finns risk för att han undanröjer bevis eller på annat sätt försvårar brottsutredningen. Det är domstolen som på begäran från åklagaren beslutar om häktning. Domstolen kan ge åklagaren rätt att meddela restriktioner. Restriktioner innebär inskränkningar i rätten att till exempel träffa andra personer och ta del av information och kommunicera med omvärlden (tidningar, radio, brev, telefon m.m.). Nödvändigheten och omfattningen av restriktionerna bedöms och beslutas av åklagaren utifrån utredningsläget. Åklagaren bedömer fortlöpande under häktningstiden förutsättningarna för restriktioner. Fram till det att åtal har väckts kan åklagaren häva häktningen. Därefter beslutar domstolen om detta.

Regleringsbrevet anger att åldersgrupperna 15–17 år och 18–21 år ska redovisas särskilt. I rättegångsbalken regleras lagföring av dessa grupper särskilt. Häktning av ungdomar mellan 15 och 17 år kan bara ske om det finns särskilda skäl.

Myndigheten har under året övergått till en automatisk uppföljning av häktningar och restriktioner, vilket tas ut från ärendehanteringssystemet. I föregående års årsredovisningar har statistiken utgått ifrån en manuell uppföljning.

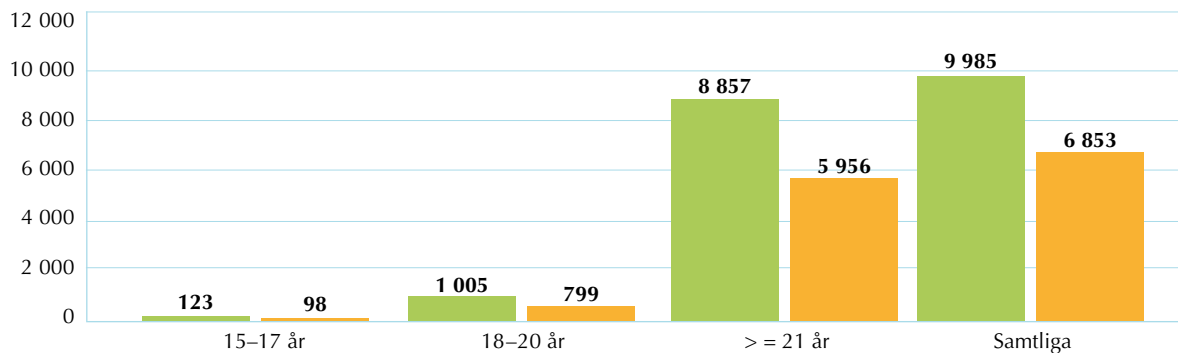
Av **diagram 10** (se sid. 42) framgår totalt antal häktade med restriktioner per åldersgrupp. Under 2012 häktades 9 985 personer av domstol på begäran av åklagare (10 432 år 2011 och 11 213 år 2010). Av alla häktade var 123 personer under 18 år (122 år 2011 och 155 år 2010) och 1 005 personer mellan 18 och 20 år (1 256 år 2011 och 1 327 år 2010).

Av de personer som var häktade hade 6 853 personer restriktioner i någon form under hela eller delar av häktningstiden (7 530 år 2011 och 7 856 år 2010). I åldersgruppen 15–17 år hade 98 personer restriktioner (106 år 2011 och 128 år 2010) och av gruppen 18–20 år 799 personer (986 år 2011 och 1 025 år 2010). Av alla häktade ungdomar under 18 år svarar storstadskamrarna

Totalt antal häktade varav med restriktioner 2012 per åldersgrupp

DIAGRAM 10

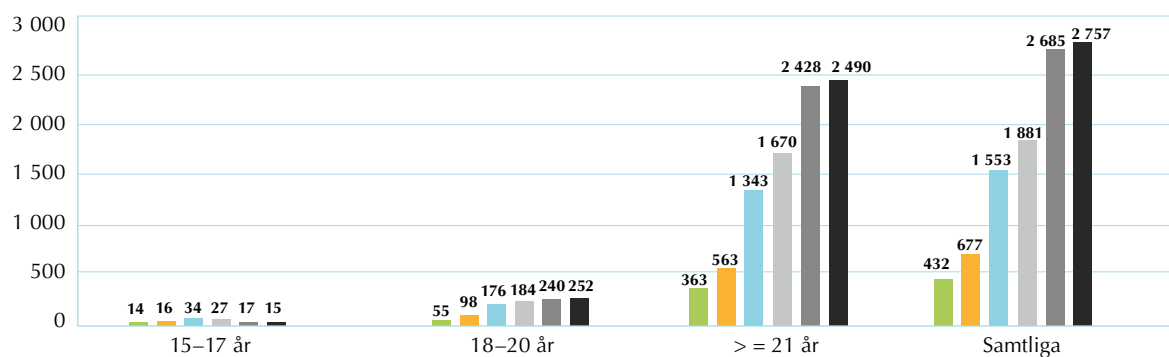
■ Antal häktade ■ varav med restriktioner

Antal häktade 2012 fördelade i häktningstid och åldersgrupp

DIAGRAM 11

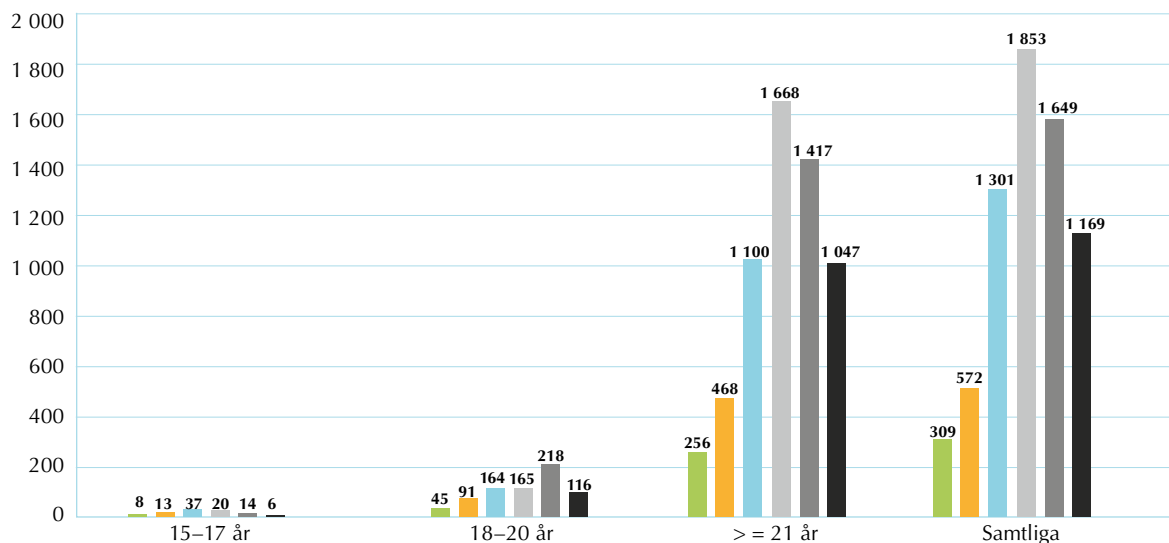
■ Häktade 1-5 dgr ■ Häktade 6-10 dgr ■ Häktade 11-20 dgr ■ Häktade 21-30 dgr ■ Häktade 31-60 dgr ■ Häktade 61=< dgr

Antal dagar personerna har varit häktade med restriktioner 2012 per åldersgrupp

DIAGRAM 12

■ Häktade 1-5 dgr ■ Häktade 6-10 dgr ■ Häktade 11-20 dgr ■ Häktade 21-30 dgr ■ Häktade 31-60 dgr ■ Häktade 61=< dgr

för tre fjärdedelar, vilket är samma andel som 2011. Av samtliga 32 allmänna åklagarkammare är det nio stycken som inte haft någon i gruppen 15–17 år häktad (åtta stycken år 2011).

Av **diagram 11** framgår fördelningen av häktningstidens längd i olika åldersgrupper av häktade. I nästan samtliga åldersgrupper är 61 dagar eller längre den vanligaste häktningstiden, med undantag för åldersgruppen 15–17 år (11 till 20 dagar). För 2011 var i samtliga åldersgrupper den vanligaste häktningstiden 21–30 dagar.

Skillnaden mellan 2011 och 2012 års siffror beror på att uttaget för 2012 kan påverkas något av övergången från manuell rapportering till maskinell. Det rör i första hand häktningar som avslutats genom lagakraftvunnen dom under januari månad 2012. Dessa häktningar kan ha rapporterats manuellt redan i 2011 års statistik och nu ingå även i 2012 års maskinella uttag. Förklaringen till detta är att den manuella rapporteringen avsåg häktningstiden fram till huvudförhandlingen medan den maskinella rapporteringen avser tiden fram till att häktningen övergår i verkställighet eller avslutas på annat sätt. För den grupp av häktade som blir kvar i häkte efter avslutad huvudförhandling i avvaktan på lagakraftvunnen dom, cirka 1 700 personer under 2012, kommer den rapporterade häktningsperioden att förlängas med tre till sex veckor jämfört med tidigare. Detta innebär för 2012 en tydlig förskjutning mot längre rapporterade häktningstider.

Ett generellt problem är vidare att beslut av domstol eller kriminalvård som avslutar en häktning efter det att huvudförhandling i målet har avslutats inte alltid kommer till åklagarens kännedom. Sådana för Åklagarmyndigheten okända beslut bedöms dock endast marginellt påverka det totala utfallet för häktningstiderna. De nämnda felkällorna bedöms inte påverka beräkningen av tiden som den frihetsberövade varit belagd med restriktioner.

Av **diagram 12** framgår antalet dagar den häktade haft restriktioner per åldersgrupp. I åldersgruppen 15–17 år är den vanligaste förekommande restriktionstiden 11–20 dagar och för åldersgruppen 18–20

år 31–60 dagar. I åldersgruppen 21 år och äldre är den vanligaste förekommande restriktionstiden 21–30 dagar. Det finns ingen nämnvärd skillnad mellan olika kammare i någotdera åldersintervallen.

Vid en jämförelse med tidigare års redovisningar går det inte att dra någon slutsats om längden för häktningarna. Detta med hänsyn till den tidigare nämnda osäkerheten på grund av omläggningen från manuell rapportering till 2012 års maskinella rapportering.

När det gäller andelen häktade med restriktioner visar 2012 en minskning med fyra procentenheter (68 procent 2012 och 72 procent 2011). De internationella åklagarkamrarna visar som tidigare år större andel långa restriktionstider. Skälet till detta är den grövre brottslighet som dessa kammare handlägger och det behov av internationell rättslig hjälp som ofta är nödvändig.

Storstadskamrarna utnyttjar möjligheten att meddela restriktioner för cirka 60 procent av de häktade. Motsvarande siffra för övriga allmänna åklagarkammare är cirka 70 procent. Några påtagliga skillnader mellan de olika kamrarna föreligger inte.

En jämförelse mellan 2012, 2011 samt 2010 visar inga större skillnader. Någon kammare kan för 2012 visa någon högre eller lägre siffra jämfört med något av de tidigare åren. Skillnaderna är dock så små att det sannolikt kan förklaras av att åklagarverksamheten är händelsestyrd. Det totala antalet häktade har dock minskat år från år. Skälen till detta är inte kända.

Kontakten med brottsoffer

För myndigheten utgör bemötandefrågor ett naturligt inslag i det löpande arbetet. Vid bemötandet av brottsoffer är det viktigt att förstå offrets individuella behov och att vara professionell. Genom sådant bemötande skapas goda förutsättningar för att ge brottsoffren den rättstrygghet de är berättigade till. För att ge stöd i arbetet med brottsoffer publicerades i början av året en handbok om bemötande av brottsoffer, där bland annat också advokatsamfundet, Brottsoffermyndigheten och Brottsofferjourernas Riksförbund har deltagit. Syftet med handboken är att ge vägledning och skapa enhetlighet i bemötandet av brottsoffer. En interaktiv utbildning om bemötande av sexualbrottsoffer har funnits tillgänglig under året. Utbildningen riktar sig till alla inom myndigheten som kommer i kontakt med brottsoffer.

För att förbättra åklagarnas handläggning av enskilda anspråk och öka förutsättningarna för en enhetlig handläggning har under året ett omfattande rättsligt utvecklingsarbete bedrivits med att ta fram en rättspromemoria om de skadestandsregler som rör åklagarverksamheten. I promemorian redovisas bland annat åklagarens skyldighet att bistå brottsoffer genom att föra talan om enskilt anspråk, åklagarens roll i förhållande till målsägandebiträdet, i vilka situationer som åklagaren kan underlåta att föra målsägandens talan samt frågeställningen om enskilt anspråk under förundersökningen, vid åtalsprövningen och i

domstolsprocessen. Dessutom lämnas vägledning för handläggning av skadestandsanspråk. Det finns också ett avsnitt om implementering. Promemorian publiceras i början av 2013.

Det pågår ett kontinuerligt arbete på åklagarkamrarna för att förbättra kompetensen kring frågor som rör kontakten med brottsoffer och enskilda anspråk. En del i detta arbete är de återkommande rättsliga möten som genomförs på åklagarkamrarna. Vid de interna mötena har bland annat skadestandsfrågor, handläggning av enskilda anspråk samt handboken om bemötande av brottsoffer diskuterats. Några kammare deltar även i bemötandeprojekt som den lokala domstolen håller i.

Underrättelse vid vissa utredningar om dödsfall

I åklagarledda ärenden där barn, kvinnor och män utsatts för dödligt våld av en närstående eller tidigare närstående ansvarar åklagaren för att fullgöra skyldigheten att underrätta Socialstyrelsen. Till stöd för att fullgöra skyldigheten finns på intranätet en särskild sida med information. Eftersom underrättelseskyldigheten som gäller vuxna är ny för verksamhetsåret 2012 har informationen vid flera tillfällen särskilt lyfts fram. En särskild uppföljning sker årligen. Att underrättelseskyldigheten fullgjorts innevarande år har följts upp under hösten. Tretton åklagarkammare har handlagt sådana ärenden och har redovisat detta till Socialstyrelsen.

Rättsutveckling och rättslig styrning

Mål

Vi bidrar till rättsutvecklingen och en enhetlig rättstillämpning.

Måluppfyllelse

Åklagarmyndighetens samlade bedömning är att målet har uppnåtts.

Bedömningen grundar sig på att myndigheten har fortsatt att vidta åtgärder för att utveckla rättstillämpningen och för att rättstillämpningen ska bli mer enhetlig. Strävan mot rättsutveckling och en enhetlig rättstillämpning görs inom ramen för överprövningsverksamheten, systematisk rättslig tillsyn, rättsutvecklingen i Högsta domstolen samt genom riktlinjer, handböcker och promemorior i olika rättsliga frågor. De viktigare åtgärderna på området redovisas i det följande.

Resurs- och kostnadsfördelning

Området rättsutveckling och rättslig styrning består i tidredovisningsmodellen av arbete med överprövningar, tillsyn, verksamhet i Högsta domstolen och övrig rättslig styrning.

Endast 2012 års resultat redovisas. På grund av att en ny tidredovisningsmodell införts är det inte möjligt att ta fram jämförbara data för 2010 och 2011.

Resursfördelning

Sammanlagt har fem procent av den totala tiden använts till området brottsutredning och processföring.

Kostnadsfördelning

Av de totala kostnaderna 1 243 miljoner kronor har 63 miljoner kronor (fem procent) fördelats på rättsutveckling och rättslig styrning utifrån utfallet av den tidredovisning som genomfördes under 2012.

Enhetlig rättstillämpning och rättsutveckling

Enligt åklagarförordningen (2004:1265) ska riksåklagaren som högsta åklagare under regeringen verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid åklagarnas rättstillämpning. Riksåklagaren svarar för att myndigheten meddelar de föreskrifter, allmänna råd och övriga riktlinjer och anvisningar som behövs för att uppnå enhetlighet och följdriktighet.

Föreskrifter och allmänna råd m.m.

Resultatet från utvecklingsverksamheten redovisas i olika styrande dokument för att underlätta informationsdelning och kunskapsutveckling. Under 2012 har sju föreskrifter och allmänna råd (ÅFS), fyra riktlinjer, tio rättspromemorior samt tre handböcker publicerats.

Tillsynsarbete

Den rättsliga tillsynen består av en löpande del, överprövningsverksamheten och en mer systematisk och planerad del. Flertalet tematiska tillsynsprojekt har varit planerade under året men flera av projekten har skjutits fram till 2013, då mycket av årets resurser har använts till regeringsuppdraget om kvaliteten i den brottsutredande verksamheten. Av den tematiska tillsyn som genomförts under året kan bland annat följande iakttagelser redovisas:

- De genomsnittliga handläggningstiderna har kortats betydligt i ungdomsärenden, inte endast i de enkla ärendena utan även för misshandelsbrotten (dock ej grovt brott). Långa handläggningstider i ungdomsärenden behöver inte innebära att fristen har överskridits och det är rimligt att anta att fristen hålls i större utsträckning än tidigare. Den nationella åtgärdsplanen för riktade

insatser mot ungdomsbrott och ungdomsstrategin från 2010 bedöms ha bidragit till kortare handläggningstider i ungdomsärendena.

- 2 152 polis- och åklagarledda förundersökningar från 2011 som inte lett till lagföring har varit föremål för tillsyn inom ramen för regeringsuppdraget om kvaliteten i den brottsutredande verksamheten. Tillsynen har i huvudsak omfattat frågeställningarna om förundersökningarna bedrivits snabbt, om relevanta utredningsåtgärder vidtagits, om brottsofferperspektivet har beaktats och om avslutande beslut varit korrekta. Brotts typerna som granskats är bostadsinbrott, barnpornografi, misshandel av obekant, våldtäkt mot vuxen, misshandel av barn och fakturabedräveri. I stort har kvaliteten av de polis- och åklagarledda förundersökningarna bedömts vara tillfredställande, men olika brister har konstaterats i både enskilda tillsynsprojekt och gemensamt i flera av projekten. Vissa av bristerna har redan resulterat i åtgärder från polis och åklagare och för andra brister föreslås åtgärder i tillsynsrapporterna.

Ambitionsnivån för den rättsliga styrningen har höjts och förtydligats under året. Bland annat har regleringen av tillsynsverksamheten samlats i nya styrdokument. Där beskrivs hur den så kallade tematiska rättsliga tillsynen ska rapporteras och följas upp, liksom hur ansvaret för tillsynsuppgiften ska vara fördelat inom myndigheten. Under 2012 har en särskild tillsynsavdelning skapats, bland annat för att riksåklagaren ska få en bättre överblick över kvaliteten och enhetligheten i rättstillämpningen. Till tillsynsavdelningens arbetsuppgifter hör att inom ramen för klagomålsärenden och särskilda tillsynsärenden biträda riksåklagaren i tillsynsarbetet.

Under 2012 har för första gången sedan Åklagarmyndigheten bildades två större samverkansmöten om rättslig tillsyn och styrning hållits. Vid mötena har bland annat 2013 års tillsynsplan och styrformer för rättsliga frågor diskuterats.

Under 2013 kommer ytterligare möten att hållas.

Under hösten överlämnades rapporten Enhetligheten i rättstillämpningen till riksåklagaren. Rapporten behandlar bland annat möjligheterna att följa upp och mäta enhetligheten i rättstillämpningen. Med anledning av rapporten har tillsynsavdelningen i verksamhetsplanen för 2013 fått i uppdrag att ta fram en modell för en samlad bild över de åtgärder och uppdrag som beslutas i anslutning till det tematiska tillsynsarbetet vid utvecklingscentrumen.

Ett arbete pågår med att ta fram riktlinjer för överprövningsverksamheten. Syftet är att uppnå en mer enhetlig och effektiv handläggning av överprövningsärendena. En arbetsgrupp har i uppdrag att ta fram förslag till etiska riktlinjer för åklagare, administratörer och andra anställda vid Åklagarmyndigheten. Båda dessa arbeten slutförs under 2013.

Överprövningar

Överprövningsverksamheten har en viktig funktion i att främja rättssäkerheten och en enhetlig rättstillämpning. Verksamheten sker huvudsakligen vid utvecklingscentrumen.

Under året har 2 300 åklagarbeslut (2 400 år 2011) begärts överprövade och 2 300 har avgjorts (2 650 år 2011). Det innebär att både antalet inkomna och avgjorda beslut har minskat jämfört med föregående år. År 2010 var motsvarande siffror 2 300 respektive 2 500. Ändring av åklagarbeslut har skett i 203 fall, vilket motsvarar nio procent av antalet avgjorda överprövningar och mindre än en halv promille av samtliga åklagarbeslut under året. Under 2011 var antalet ändringar 289 (elva procent) och för 2010 282 (tolv procent).

Ändringsfrekvensen varierar mellan olika typer av brott. Till exempel överprövades 140 beslut om förtal och förolämpning, varav endast fyra innebar ändring av åklagarens beslut. Motsvarande siffror för 2011 var 146 beslut varav fyra beslut ändrades. År 2010 var det 143 beslut varav två beslut ändrades.

I fall om bedrägeri och förskingring fattades 232 beslut varav 19 (åtta procent) ledde till ändring. Motsvarande siffror för 2011 var 222 beslut varav 42 (18 procent) ledde till ändring. År 2010 var det 185 beslut varav 40 (21 procent) ledde till ändring.

Det finns en ytterligare möjlighet till överprövning hos riksåklagaren, men som huvudregel tar riksåklagaren inte upp ärenden till prövning när ett beslut har prövats vid ett utvecklingscentrum eller vid Ekobrottsmyndigheten. Under 2012 inkom 320 ärenden (290 ärenden 2011) till riksåklagaren med begäran om sådan överprövning. Av dessa togs två ärenden upp till prövning (2011 togs inga ärenden upp till prövning) varav beslut ändrades i ett. Under 2010 inkom 313 ärenden och av dessa togs två ärenden upp till prövning varav besluten ändrades i båda fallen.

Rättsutvecklingen i Högsta domstolen

Högsta domstolen är sista domstolsinstans bland de allmänna domstolarna och är i princip en ren prejudikatinstans. Som ensam allmän åklagare i Högsta domstolen har riksåklagaren en viktig uppgift för rättsutvecklingen och rättsbildningen inom de straffrättsliga och straffprocessuella områdena. Genom att föra lämpliga mål till Högsta domstolen kan riksåklagaren få fram klargörande besked i frågor

som rör den praktiska rättstillämpningen. Utgångspunkten är att verksamheten ska koncentreras till frågor som har betydelse för det operativa åklagararbetet och som är viktiga för att utveckla straffrätten och för att förverkliga de kriminalpolitiska mål och prioriteringar som riksdag och regering lagt fast.

Antalet mål som har förts till Högsta domstolen
Riksåklagaren har under 2012 överklagat 13 mål till Högsta domstolen. Det är något färre än 2011 och 2010 då 16 respektive 14 mål fullföljdes. Antalet överklaganden varierar mellan åren, vilket framför allt beror på begränsningar i vilka mål som är lämpliga att överklaga till Högsta domstolen.

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd i tre av de mål som riksåklagaren överklagat under året. I sju fall har Högsta domstolen avslagit riksåklagarens begäran om prövningstillstånd. I övriga tre fall har Högsta domstolen ännu inte fattat beslut i tillståndsfrågan.

Antalet överklaganden ger dock inte en fullständig bild av riksåklagarens verksamhet i Högsta domstolen. Den största delen av arbetet läggs ned på mål där den dömde har överklagat en hovrättsdom och där Högsta domstolen begärt att riksåklagaren ska komma in med en svarsskri-

velse. I de fall där riksåklagaren i svarsskrivelsen har ansett att det inte funnits skäl för prövningstillstånd har Högsta domstolen oftast inte heller tagit upp målet till prövning. Under 2012 har riksåklagaren gett in 75 svarsskrivelser till Högsta domstolen. Det är lika många som 2011 och fler än 2010 då 70 svarsskrivelser gavs in.

En del av riksåklagarens verksamhet i Högsta domstolen avser ärenden om resning i brottmål. Resningsinstitutet är ett extraordinärt rättsmedel och ska aktualiseras endast i undantagsfall. Den rättsliga regleringen ska tillgodose dels intresset av att de inblandade parterna i ett brottmål ska känna trygghet och slippa leva under hotet av att en sak som har prövats av domstol ska kunna tas upp igen, dels intresset av att felaktiga domar ska kunna korrigeras. Generellt sett är ärendena komplicerade. Under året har 45 resningsärenden handlagts. Det är fler än 2011 och 2010 då 38 respektive 42 resningsärenden handlades.

Några mål i Högsta domstolen under 2012

Barnpornografibrott – mangateckningar: I tingsrätten och hovrätten dömdes en person för barnpornografibrott till dagsböter för att ha innehaft 39 stycken barnpornografiska teckningar, flertalet så kallade mangateckningar. Högsta domstolen har i en dom ogillat åtalet i sin helhet. Enligt Högsta domstolen är innehav av icke verklighetstroga mangateckningar med barnpornografiskt innehåll, med hänvisning till yttrande- och informationsfriheten i regeringsformen, inte straffbart.

Narkotikabrott: Under året har Högsta domstolen i ett tiotal domar om narkotikabrott och narkotikasmuggling uttalat sig om principerna för rubricering, straffmätning och påföljdsval i sådana mål samt om sort och mängd narkotika som straffvärdefaktorer. Enligt Högsta domstolen ska straffvärdebedömningen i narkotikamål vara mer differentierad och nyanserad än tidigare och bedömningen beakta samtliga omständigheter som är av betydelse, inte bara sort och mängd. Detta gäller särskilt vid allvarigare brott. Domarna har avsett bland annat de narkotiska preparaten cannabis, amfetamin, ecstasy och kokain.

Övergrepp i rättssak: En man hade åtalats för övergrepp i rättssak då han, under en pågående rättegång där bland annat medlemmar ur Black Cobra stod åtalade för utpressning, utanför rättsalen tog kontakt med målsägandens mor. Han presenterade sig som medlem i Black Cobra och bad modern att framföra till målsäganden att Black Cobra var beredda att betala det skadestånd målsäganden begärde om denne tog tillbaka sina uppgifter i rättegången.

Högsta domstolen har i en dom ogillat åtalet. Enligt Högsta domstolen har mannen inte nämnt Black Cobra på ett sådant sätt att det gav anledning att uppfatta omnämmandet som ett straffbart angrepp. Hans agerande innebar därmed inte ett angrepp eller ett hot om angrepp som medfört

lidande eller olägenhet på det sätt som förutsätts för övergrepp i rättssak.

Brott mot ordningslagen: Högsta domstolen har prövat ett mål där fem ungdomar åtalats för brott mot ordningslagen eftersom de anordnat en fest med dans utan att söka tillstånd. Cirka 500 personer hade bjudits in till festen.

Frågan i målet var om festen var att jämställa med en offentlig tillställning och därmed tillståndspliktig enligt ordningslagen. Högsta domstolen uttalar att vid en sådan bedömning ska man ta hänsyn till omfattningen av den krets som har tillträde, de villkor som gäller för tillträdet eller andra liknande omständigheter. Även om en samlad bedömning ska göras, har omständigheterna olika vikt. Eftersom syftet med bestämmelsen är att avgöra om en viss tillställning är jämförbar med en offentlig tillställning, bör villkoren för tillträde vara den omständighet som har störst betydelse. Omfattningen av den krets som har tillträde bör däremot som regel spela en mindre självständig roll.

Mot bakgrund av att det i detta fall enbart var de som i förväg bjudits in som skulle få tillträde finner Högsta domstolen att festen – trots det stora antalet inbjudna – inte varit att jämställa med en offentlig tillställning, och alltså inte krävt tillstånd enligt ordningslagen.

Medhjälp till bokföringsbrott och företagsbot: Högsta domstolen har meddelat dom i ett mål som gällde dels medverkan till grovt bokföringsbrott, dels företagsbot för en enskild näringsidkare.

I målet hade en person tagit ut pengar från ett bolags konto och förmedlat dessa vidare till bolagets ledning, som underlät att bokföra transaktionerna. Högsta domstolen uttalar att det i och för sig är möjligt att främja även underlåtenhetsbrott och att det föreligger bokföringsskyldighet för transaktioner över ett bolags konto även om bolaget endast använts för att slussa pengar vidare inom ramen för en organiserad skattebrottslighet. Högsta domstolen frikänner dock den tilltalade

då han genom sin penninghantering inte anses ha främjat bokföringsbrottet.

När det gäller frågan om företagsbot uttalar Högsta domstolen att när ett brott som kan ligga till grund för ett beslut om företagsbot har begåtts av en enskild näringsidkare och föranleder fängelse bör den straffrättsliga påföljden få företräde framför företagsboten. I målet dömdes en näringsidkare till två års fängelse. Högsta domstolen avslog yrkandet om företagsbot.

Grovt rattfylleri och grovt vållande till annans död: En man körde kraftigt alkoholpåverkad på ett litet barn och vållade därigenom barnets död. Han dömdes av hovrätten till fängelse i två år och sex månader. Sedan riksåklagaren överklagat har Högsta domstolen skärpt straffet och dömt mannen till tre års fängelse.

Riksåklagarens skäl för att överklaga hovrättens dom var att lagstiftaren genom olika lagändringar markerat en strängare syn på den här typen av brott. Samtidigt hade den nya synen inte fått något tydligt genomslag i domstolarnas sätt att döma. Högsta domstolens dom innebär en påtaglig straffskärpning jämfört med tidigare praxis.

Mord: Riksåklagaren har överklagat en dom där en man dömts av hovrätten till 17 års fängelse för mord på sin före detta sambo. Mordet skedde inför ögonen på deras två gemensamma minderåriga barn. Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd.

Den fråga som målet gäller är om brottet kan anses tillhöra de allvarligaste fallen av mord och mannen därför borde dömas till livstids fängelse. Riksåklagarens bedömning är att det inte finns några förmildrande omständigheter i målet, utan tvärtom flera försvårande och även synnerligen försvårande omständigheter. Enligt riksåklagarens mening bör påföljden därför bestämmas till fängelse på livstid.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning

Mål

Vi är en attraktiv arbetsgivare.

Åklagarmyndigheten ska vara en attraktiv arbetsgivare. Att både locka till sig och behålla medarbetare med hög kompetens är avgörande för myndighetens möjlighet att fullgöra sitt uppdrag. För att lyckas med detta och för att kontinuerligt ha den kompetens som krävs sker satsningar på bland annat utbildning, utveckling av rekryteringsarbetet samt en god och trygg arbetsmiljö.

Måluppfyllelse

Åklagarmyndighetens samlade bedömning är att målet har uppnåtts.

Bedömningen grundar sig på att de senaste medarbetarundersökningarna visar att Åklagarmyndigheten är en bra arbetsplats och att medarbetarna i stort sett är nöjda. Även i omvärlden uppfattas Åklagarmyndigheten som en attraktiv arbetsplats. Åklagarmyndigheten är även i år en av de mest attraktiva arbetsplatserna för nytexaminerade jurister.

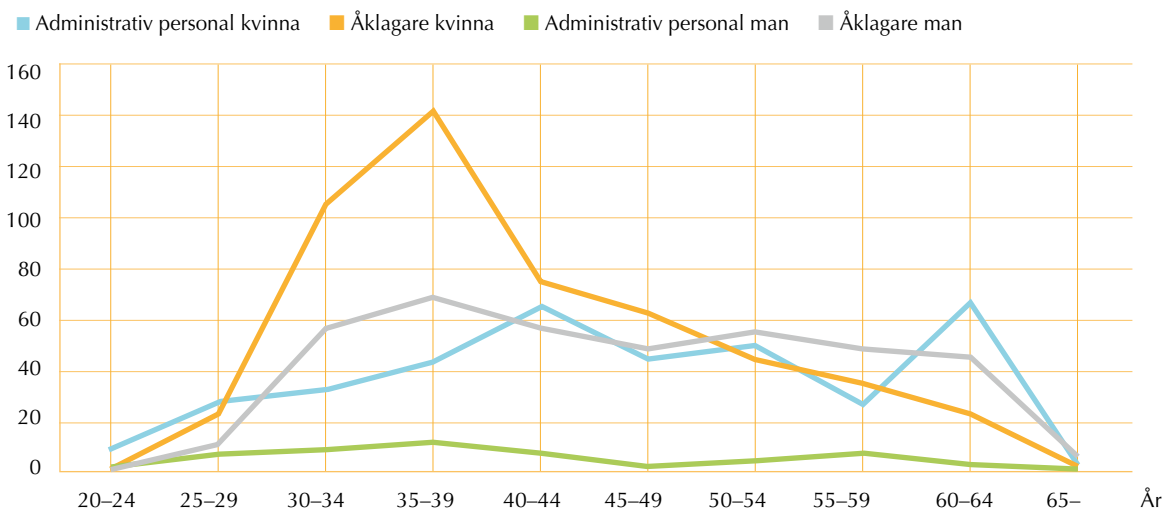
Medarbetare

I december 2012 var 1 335 personer anställda inom Åklagarmyndigheten, varav 914 åklagare och 421 administrativ personal. Andelen åklagare var 68 procent och andelen administrativ personal 32 procent. Under året har sammanlagt 38 åklagaraspiranter anställts. Av alla anställda inom myndigheten är 66 procent kvinnor och 34 procent män.

Genomsnittligt antal anställda var 1 320 och antalet årsarbetskrafter var 1 245.

Andelen kvinnliga åklagare har minskat med två procentenheter vilket innebär att fördelningen mellan kvinnliga och manliga åklagare är 54 procent respektive 46 procent. Av sammanlagt 265 sökanden till myndighetens åklagaraspirantplatser var 77 procent kvinnor. Liksom tidigare är huvuddelen av den administrativa personalen kvinnor men en liten ökning av manlig administrativ personal har skett.

Ålders- och könsfördelning för åklagare och administrativ personal 2012 DIAGRAM 13

Från och med i år redovisas totalt antal personer med chefsbefattning vid åklagarkamrarna, riksåklagarens kansli samt utvecklingscentrumen. Andelen kvinnliga chefer var vid årsskiftet 56 procent och manliga chefer 44 procent. Fördelningen bland kammarchefer och vice kammarchefer var 44 procent kvinnliga chefer och 56 procent manliga chefer (42 och 58 procent 2011).

Åldersstruktur

För administrativ personal har medelåldern sjunkit från 46 år 2011 till 43 år medan medelåldern för åklagare har ökat från 44 år till 47 år 2012. Av **diagram 13** framgår ålders- och könsfördelning för åklagare och administrativ personal 2012.

Andel medarbetare med utländsk bakgrund¹ per personalkategori 2010–2012 TABELL 9

	2010	2011	2012
Åklagare	5%	5%	5%
Åklagaraspiranter	13%	0%	14%
Administrativ personal	11%	13%	13%
Totalt	7%	8%	8%

¹ Utländsk bakgrund enligt definition från SCB, det vill säga inrikes född person med två utrikes födda föräldrar eller utrikes född.

Medarbetare med utländsk bakgrund

Av **tabell 9** framgår andel medarbetare med utländsk bakgrund per personalkategori 2010–2012. Andelen medarbetare med utländsk bakgrund är oförändrat åtta procent jämfört med 2011. Att öka andelen åklagare med utländsk bakgrund är ett långsiktigt arbete som myndigheten har begränsade möjligheter att genomföra på egen hand. Det krävs att fler som genomgår jurist- och notarieutbildning har utländsk bakgrund, eftersom dessa utbildningar är en förutsättning för att antas som åklagaraspirant.

Sjukfrånvaro

Åklagarmyndighetens sjukfrånvaro var fortsatt låg under 2012. Sjukfrånvaron för alla anställda var 2,4 procent, vilket är något högre än föregående år (2,1 procent). Av den totala sjukfrånvaron är 47 procent frånvaro under en sammanhängande tid om 60 dagar eller mer (43 procent 2011). Redovisning av total sjukfrånvaro per kön och åldersgrupp redovisas i **tabell Fakta i korthet** under avsnittet *Fakta och finansiell redovisning*.

Rekrytering

Årets rekryteringsarbete har inriktats på att möta de pensionsavgångar och den naturliga rörlighet som finns inom myndigheten.

Från och med 2012 kan notarier förlägga sex månader av sin notarietjänstgöring vid åklagarkammare. Det ger en bra möjlighet att visa upp åklagararbetet för unga jurister. Under året har tio åklagarnotarier tjänstgjort vid myndigheten.

I en undersökning som företaget Universum genomförde bland studenter vid juristutbildningen rankades myndigheten under 2012 till femte plats bland arbetsgivare där studenterna helst ville arbeta efter examen.

Myndigheten har deltagit i fem arbetsmarknadsdagar med medarbetare och en utställningsmonter för att sprida intresset för att bli åklagare. Samtliga universitet med juristutbildning erbjuder möjligheter till studentkontakter.

Rekrytering av administratörer sker företrädesvis lokalt vid åklagarkamrarna. De administrativa

cheferna har fått en grundläggande utbildning i att rekrytera personal.

Utbildning

Myndighetens utbildningsverksamhet är omfattande och syftar till att organisationen behåller och ökar den samlade kompetensen. Ett antal kvalificerade utbildningar som riktar sig till såväl åklagare som administrativ personal har genomförts. Flera nya administrativa utbildningar har tagits fram och genomförts.

I stort sett all planerad utbildning har genomförts under året. Antalet utbildningsdagar per åklagare var sju under 2012 (sju dagar 2011). För administrativ personal knappt tre utbildningsdagar per anställd jämfört med två dagar 2011. Här ingår också kortare utbildningar som genomförts eller köpts in av respektive åklagarkammare – sammanlagt 772 dagar för åklagare och 283 dagar för administrativ personal.

Utbildningar har genomförts inom flera prioriterade områden som EG-rätt och mänskliga rättigheter, ungdomar och brott, bedrägerier och näraliggande brott samt övergrepp mot barn. Flera erfarenhetsseminarier har genomförts för att tillgodose de mest erfarna åklagarnas behov av kompetensutveckling.

Chefsutveckling

Åklagarmyndigheten har tagit fram ett chefsprogram för samtliga chefer som ingår i kammarledningarna, det vill säga chefsåklagare, vice chefsåklagare och chefsadministratör. I programmet ingår ledarskapsutbildning, ledning och styrning och HR-frågor. I chefsutbildningen tas också frågor kring likabehandling upp, både de rättsliga förutsättningarna och tillämpningsfrågor i form av fallstudier.

För att långsiktigt stödja de befintliga chefernas utveckling erbjuder myndigheten individuellt anpassad utbildning, nätverkande, mentorsprogram och annan utveckling.

Under året har fyra chefer genomgått två olika ledarskapsutbildningar. Utbildningarnas inriktning

var Strategiska ledarskapet och Kvinna och chef i staten.

Under hösten 2012 skickades en enkät ut i syfte att undersöka hur åklagare ser på sin karriärutveckling. Syftet är att identifiera åtgärder som kan skapa ett ökat intresse för att söka chefsjänster, med det långsiktiga målet att öka andelen kvinnor i befattningarna som kammarchef och vice kammarchef.

Åklagarmyndigheten har under 2012 fattat beslut om att komplettera det nuvarande chefsprogrammet med en baskurs i ledarskap som riktar sig till erfarna åklagare som inte ännu har en chefsbefattning men är intresserade av ett chefskap i framtiden. Syftet är att skapa intresse samt att förbereda för chefsbefattningar.

Arbetsmiljö

Den övergripande inriktningen under 2012 har varit att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet och samverka med arbetsmiljöombuden. Konkret har detta bland annat inneburit att fokusera på riskbedömning och krisstöd vid verksamhetsuppföljningen av åklagarkamrarna. Grunden har också lagts för att under våren 2013 kunna genomföra en partsgemensam utbildning i arbetsmiljöfrågor för alla chefer och arbetsmiljöombud. Vidare har det systematiska arbetsmiljöarbetet följts upp. En utbildning för myndighetens krisstödjare har också genomförts.

En viktig aspekt av arbetsmiljön är medarbetarnas möjligheter att skapa balans mellan arbete och fritid. Arbetet med detta har fortsatt under

året. Arbetsbelastningen har varit en återkommande fråga på arbetsplatsträffar. Vid enheter där arbetsbelastningen har varit för hög har bland annat omfördelning av ärenden mellan åklagarkammare skett, liksom omfördelning av personal mellan kamrarna – allt i syfte att ha en jämn arbetsbelastning mellan myndighetens olika enheter.

En medarbetarundersökning genomfördes under 2012. Svarsfrekvensen var 82 procent och resul-

Sammanställning över medarbetarenkät 2010–2012

TABELL 10

	2010	2011	2012
Nöjd medarbetarindex (andel positiva svar)	68	68	71
Engagerade i sitt arbete	92%	93%	92%
Rekommenderar gärna Åklagarmyndigheten som arbetsgivare	76%	70%	74%
Allmänheten har förtroende för verksamheten	76%	72%	73%
Nöjd med sin arbetssituation	70%	68%	73%
Hjälp av arbetsledningen med att prioritera arbetsuppgifterna	62%	61%	69%
Bra balans mellan arbete och fritid	54%	58%	64%

tatet var ett nöjd medarbetarindex på 71, vilket är en ökning jämfört med 2011, se **tabell 10**.

Under året har myndighetens krisstödsgrupp genomfört utbildningsdagar för att upprätthålla kompetensen på krisstödområdet. Några nya krisstödjare har genomgått grundutbildning. Myndigheten har sedan tidigare en beredskap för att kunna erbjuda krisstöd dygnet runt vid akuta händelser. Vid några incidenter under året har krisstöd använts.

Likabehandlingsfrågor

En likabehandlingsplan har tagits fram för åren 2012–2014. Under året har ett par aktiviteter anordnats för att stärka mångfaldsarbetet. Bland annat anordnades en föreläsning om jämställdhets- och mångfaldsfrågor på ett chefsmöte. En konferens har anordnats för mångfaldsinspiratörer. Mångfaldsinspiratörerna är ett stöd för att sprida kunskap om likabehandlingsfrågor i myndigheten. I augusti deltog medarbetare från Åklagarmyndigheten för första gången i prideparaden i Stockholm.

Friskvård

Friskvård är en viktig del i arbetet med att skapa en bra arbetsmiljö och förebygga ohälsa. Därför erbjuds samtliga medarbetare ett friskvårdsbidrag och möjligheten att ta ut en friskvårdstimme per vecka under arbetstid. På varje arbetsplats finns minst en friskvårdsansvarig vars uppgift är att uppmuntra sina kollegor till ett hälsosammare sätt att leva samt att genomföra den årliga friskvårdsplanen. Under 2012 innehöll planen bland annat en prova på-aktivitet, en rörelsetävling och en hälsovecka på temat mental återhämtning.

Säkerhet

Målet att alla medarbetare ska garanteras en trygg arbetsplats har uppnåtts.

Säkerhetsarbetet har även under 2012 varit ett prioriterat område. Arbetet har inriktats på att förbättra informationssäkerheten, minska riskerna

och otryggheten i verksamheten, identifiera möjliga framtida risker, förbättra den administrativa säkerhetsstrukturen samt skapa ökat förtroende hos de anställda för myndighetens säkerhetsarbete och krishantering.

Myndigheten har ett eget incidentrapporteringssystem och totalt har cirka 150 rapporter inkommit under året. Antalet incidenter är i nivå med föregående år och därmed har ökningen av antalet incidenter planat ut. I huvudsak rör det sig om hot och trakasserier som framförts direkt och indirekt. Över hälften av incidenterna inträffar på eller i anslutning till den ordinarie arbetsplatsen och nästan en tredjedel i anslutning till domstolen, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Ett mindre antal personsäkerhetsärenden har krävt omfattande åtgärder från både Åklagarmyndigheten och polisens personskydd för den enskilde, och i vissa fall även för dennes familj. Framför allt har detta inträffat i stora högriskärenden.

En omgång av personsäkerhetsprogrammet har genomförts med syfte att öka medarbetarnas säkerhetsmedvetande, minska risken för att de ska bli kartlagda samt öka det fysiska skyddet. Programmet har varit mycket uppskattat. Målen med programmet är i allt väsentligt uppfyllda.

Metoderna för att identifiera risker för hot och våld har utvecklats vidare genom att nya checklistor har arbetats fram. Dessa ska fungera som indikatorer på risker för otillåten påverkan. Till sammans med Ekobrottsmyndigheten har ett arbete påbörjats med ett ledningssystem för informationssäkerhet. De viktigaste komponenterna i det arbetet är att utarbeta en informationssäkerhetspolicy, interna föreskrifter för informationsskyddsklassning samt regler för säker hantering av information.

Under året har en krisledningsövning genomförts på myndighetsnivå. Syftet med övningen var att skapa en ökad förmåga att leda verksamheten trots bristfälligt informationsunderlag, att under tidspress fatta korrekta beslut samt att internt och externt kommunicera tillförlitliga fakta och beslut.

Fakta och finansiell redovisning

Fakta i korthet

Resultatutveckling	2010	2011	2012
Antal inkomna och avslutade ärenden			
Inkomna ärenden	208 985	210 692	202 346
Avslutade ärenden	212 813	218 313	214 517
Antal inkomna och beslutade brottsmisstankar			
Inkomna brottsmisstankar	521 476	523 773	495 766
Beslutade brottsmisstankar	535 138	547 421	504 962
<i>Förundersökning inleds inte</i>	8 166	7 202	7 612
<i>Förundersökning läggs ned</i>	158 032	150 730	133 651
<i>Förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet</i>	22 127	34 733	40 132
<i>Brottsmisstanken avslutas</i>	13 035	14 227	16 587
<i>Åtal väcks inte</i>	35 040	33 580	29 857
<i>Strafföreläggande</i>	45 723	49 815	48 446
<i>Åtalsunderlåtelse</i>	33 956	33 579	29 997
<i>Åtal</i>	213 590	218 552	195 212
<i>Företagsbot</i>	190	123	419
<i>Övriga beslut</i>	5 279	4 880	3 049
Andel beslut att inte inleda resp lägga ned en förundersökning			
Beslut att inte inleda en förundersökning	2%	1%	2%
Beslut att lägga ned en förundersökning	30%	28%	26%
Beslut i åtalsfrågan			
Antal beslut i åtalsfrågan	328 309	335 526	303 512
Andel beslut i åtalsfrågan där åtal väckts	65%	65%	64%
Andel beslut i åtalsfrågan där åtalsunderlåtelse meddelats	10%	10%	10%
Andel beslut i åtalsfrågan där strafföreläggande utfärdats	14%	15%	16%
Andel beslut där åtal inte väckts på grund av att brott inte kan styrkas	8%	8%	8%
Andel beslut där åtal inte väckts på grund av andra skäl	3%	2%	2%
Lagföring			
Antal brottsmisstankar som har lett till lagföring	293 459	302 069	274 074
Andel brottsmisstankar som har lett till lagföring	59%	61%	62%
Antal misstänkta personer som har lagförts	140 312	139 828	134 441
Andel misstänkta personer som har lagförts	64%	64%	65%
Genomströmningstider			
Genomströmningstid (dagar) från inkommen anmälan till beslut	119	108	98
Genomströmningstid (dagar) från inkommet beslutsunderlag till beslut	40	30	23
Antal brottsmisstankar i balans *			
Brottsmisstankar i balans	-	152 281	143 450
<i>Förundersökning ej inledd</i>	-	1 099	1 242
<i>Förundersökning pågår</i>	-	62 061	63 664
<i>Förundersökning redovisad</i>	-	21 615	18 258
<i>Åtal väckt</i>	-	67 506	60 286
Balanskvot	-	4,1%	3,7%
Antal inkomna och beslutade brott utan brottsmisstankar			
Inkomna brott utan brottsmisstankar	36 536	37 593	33 290
Beslutade brott utan brottsmisstankar	30 607	34 318	30 607
Beslutsfrister *			
Lagstadgade beslutsfrister avseende unga lagöverträdare	-	59%	62%
Lagstadgade beslutsfrister avseende brott mot barn	-	64%	64%
Brottsutbytesfrågor *			
Antal tillgångsutredningar	-	427	386
Antal framställda kvarstadsyrkanden	-	125	260
Antal yrkanden om förverkanden	-	183	341
Belopp i yrkanden om förverkanden (mnkr)	-	105	121

* Uppgifter för 2010 finns inte tillgängligt.

Fakta i korthet

Kompetensförsörjning	2010	2011	2012
Medarbetare			
Antal anställda	1 357	1 311	1 335
Åklagare	913	892	914
Administrativ personal	444	419	421
Andel kvinnor	65%	66%	66%
Andel män	35%	34%	34%
Genomsnittligt antal anställda	1 335	1 315	1 320
Genomsnittligt antal årsarbetskrafter	1 250	1 212	1 245
Åldersstruktur			
Total medelålder	46	43	43
Åklagare	46	44	47
Kvinnor	43	41	47
Män	41	46	47
Administrativ personal	46	46	43
Kvinnor	46	46	44
Män	41	46	41
Andel medarbetare med utländsk bakgrund			
Andel medarbetare med utländsk bakgrund	7%	8%	8%
Andel sjukfrånvaro			
Totalt anställda	2,2%	2,1%	2,4%
Yngre än 30 år	2,7%	3,1%	3,2%
Mellan 30 och 49 år	1,8%	1,6%	2,3%
50 år och äldre	3,0%	2,8%	3,0%
Kvinnor	2,9%	2,4%	2,5%
Kvinnor yngre än 30 år	3,3%	3,9%	3,8%
Kvinnor mellan 30 och 49 år	2,3%	1,8%	2,6%
Kvinnor 50 år och äldre	4,0%	3,4%	3,7%
Män	2,7%	1,4%	1,7%
Män yngre än 30 år	1,0%	0,6%	1,5%
Män mellan 30 och 49 år	0,7%	1,1%	1,7%
Män 50 år och äldre	1,6%	1,9%	2,0%
Arbetsmiljö			
Nöjd medarbetarindex (andel positiva svar)	68	68	71
Finansiell redovisning			
Anslag 1:3 Åklagarmyndigheten (mnkr)	1 138 482	1 184 292	1 238 070
Totalt anslagsutfall	1 168 046	1 167 684	1 233 173
Åklagarkammare	832 024	844 545	864 341
Utvecklingscentrum	32 031	33 885	34 765
Riksåklagarens kansli	91 167	90 229	99 363
Myndighetsgemensamt	212 824	199 025	234 704

Resultaträkning

Belopp i tkr	not	2012	2011
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		1 228 896	1 161 677
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	9 771	9 633
Intäkter av bidrag	2	3 202	3 543
Finansiella intäkter	3	1 222	1 231
Summa verksamhetens intäkter		1 243 091	1 176 084
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-1 021 140	-962 895
Kostnader för lokaler	5	-95 169	-91 137
Övriga driftkostnader	6	-98 557	-88 351
Finansiella kostnader	7	-982	-1 366
Avskrivningar och nedskrivningar		-27 243	-32 335
Summa verksamhetens kostnader		-1 243 091	-1 176 084
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		235	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		151	0
Lämnade bidrag		-386	0
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Belopp i tkr	not	2012-12-31	2011-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	8	36 340	31 570
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	3 753	2 013
Summa immateriella anläggningstillgångar		40 093	33 583
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	12 989	14 132
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	42 340	43 337
Pågående nyanläggningar	12	2 122	0
Summa materiella anläggningstillgångar		57 451	57 469
Fordringar			
Kundfordringar		18	29
Fordringar hos andra myndigheter	13	12 686	10 000
Övriga fordringar		22	28
Summa fordringar		12 726	10 057
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		30 259	26 496
Upplupna bidragsintäkter		137	108
Summa periodavgränsningsposter	14	30 396	26 604
Avräkning med statsverket	15	3 959	12 899
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	16	134 193	74 148
Kassa och bank		0	27
Summa kassa och bank		134 193	74 175
Summa tillgångar		278 818	214 787

Balansräkning

Belopp i tkr	not	2012-12-31	2011-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Statskapital	17	176	176
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa myndighetskapital		176	176
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	7 543	8 126
Övriga avsättningar	19	8 149	3 649
Summa avsättningar		15 692	11 775
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	20	92 049	67 982
Skulder till andra myndigheter		29 574	26 411
Leverantörsskulder		41 375	21 614
Övriga skulder	21	17 884	16 821
Summa skulder m.m.		180 882	132 828
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	22	74 660	64 910
Oförbrukade bidrag	23	7 408	5 020
Övriga förutbetalda intäkter		0	78
Summa periodavgränsningsposter		82 068	70 008
Summa kapital och skulder		278 818	214 787
Ansvarsförbindelser:		Inga	Inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag 2012					
Belopp i tkr					
Anslag not 24	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 4. Rättsväsendet					
1:3 Åklagarmyndigheten					
ap. 1 Ramanslag	18 857	1 238 070	1 256 927	1 233 173	23 754
Finansiella villkor					
Anslagskredit	37 142				
Utnyttjad	0				
Låneram	110 000				
Utnyttjad lån Riksgäldskontoret	92 049				
Balanserade utgifter för utveckling	310				
Räntekontokredit	123 807				
Maximalt utnyttjad under året	0				

Tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar är värderade till det belopp som beräknas bli betalt. Skulder är upptagna till nominella belopp.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 50 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den ekonomiska livslängden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Persondatorer och servrar	3 år
Bärbara PC	Kostnadsförs direkt
Bilar, kontorsmaskiner, systemprogramvaror	5 år
Möbler, telefonväxlar, larmanläggningar, datanät	10 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Anpassas till hyreskontraktets längd eller till förväntad nyttjandeperiod

Noter

Belopp i tkr	2012	2011
Not 1. Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
<i>Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen</i>		
Ekobrottsmyndigheten, utlåning personal	344	647
Ekobrottsmyndigheten, övriga driftkostnader	7 497	7 819
Övriga intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 521	907
<i>Övriga intäkter</i>	409	260
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	9 771	9 633
Not 2. Intäkter av bidrag		
Bidrag från myndigheter, EU:s institutioner m.m.	3 202	3 543
Summa intäkter av bidrag	3 202	3 543
Not 3. Finansiella intäkter		
Ränta på räntekontot hos Riksgäldskontoret	1 222	1 196
Övriga finansiella intäkter	0	35
Summa finansiella intäkter	1 222	1 231
Not 4. Kostnader för personal		
Lönekostnader, exklusive avgifter	645 843	613 657
Övriga personalkostnader	375 297	349 238
Summa kostnader för personal	1 021 140	962 895
Personalkostnaderna har ökat med 58 miljoner kronor i förhållande till 2011, vilket motsvarar en ökning med sex procent. Kostnadsökningen är till största delen en följd av löneökningar, högre premier för statens avtalsförsäkringar i förhållande till utbetalad lön och ökade kostnader för intjänade semesterdagar. Kostnaderna för åklagarnas ersättningar för jour och beredskapstjänstgöring har också ökat till följd av ett nytt avtal.		
Not 5. Kostnader för lokaler		
Kostnader för lokaler har ökat med fyra miljoner kronor i förhållande till 2011, vilket motsvarar en ökning med fyra procent. Kostnadsökningen beror dels på indexuppräkning och dels på ökade lokalhyror till följd av bland annat lokalanpassningar för säkerhetslösningar.		
Not 6. Övriga driftkostnader		
Övriga driftkostnader har ökat med knappt tio miljoner kronor jämfört med 2011, vilket motsvarar en ökning med elva procent. Ökningen avser främst kostnader för IT-konsulter och andra IT-relaterade tjänster.		
Not 7. Finansiella kostnader		
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	982	1 366
Summa finansiella kostnader	982	1 366
Not 8. Balanserade utgifter för utveckling		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	91 947	80 739
Årets balanserade utgifter för utvecklingsverksamhet	12 904	12 302
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-915	-1 094
Årets avskrivningar	-7 448	-14 022
Årets nedskrivningar *	-686	-1 094
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-60 377	-46 355
Korrigerig av avskrivningar (utrangeringar)	915	1 094
Bokfört restvärde	36 340	31 570

* Avser nedskrivning av tidigare aktiverade utgifter i utvecklingsprojekt.

Noter

Belopp i tkr	2012	2011
Not 9. Licenser, rättigheter, m.m.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	19 606	18 875
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	2 557	731
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	0	0
Årets avskrivningar	-817	-650
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-17 593	-16 943
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	0	0
Bokfört restvärde	3 753	2 013
Not 10. Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	24 122	19 936
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	2 456	5 149
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-526	-563
Årets avskrivningar	-3 093	-2 653
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-10 390	-8 277
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	420	540
Bokfört restvärde	12 989	14 132
Not 11. Maskiner, inventarier, installationer, m.m.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	116 745	113 536
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	14 345	11 083
Avgående tillgångar (sålda, utrangerade tillgångar)	-8 033	-7 874
Årets avskrivningar	-15 198	-13 916
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-73 408	-67 119
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	7 889	7 627
Bokfört restvärde	42 340	43 337
Not 12. Pågående nyanläggningar		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	0	0
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	2 122	0
Avgående tillgångar (färdigställda tillgångar)	0	0
Bokfört värde pågående nyanläggningar	2 122	0
Not 13. Fordringar hos andra myndigheter		
Mervärdesskattefordran	11 476	9 531
Övriga fordringar hos andra myndigheter	1 210	469
Summa fordringar hos andra myndigheter	12 686	10 000
Not 14. Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda hyror	22 577	22 356
Upplupna bidragsintäkter	137	108
Övriga förutbetalda kostnader	7 682	4 140
Summa periodavgränsningsposter	30 396	26 604

Noter

Belopp i tkr	2012	2011
Not 15. Avräkning med statsverket		
<i>Anslag i icke räntebärande flöde</i>		
Ingående balans	0	935
Redovisat mot anslag	0	0
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	0	-935
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
Ingående balans	-18 857	-2 249
Redovisat mot anslag	1 233 173	1 167 684
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 238 070	-1 184 292
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-23 754	-18 857
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>		
Ingående balans	31 755	37 762
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-4 042	-6 006
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	27 713	31 756
<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken</i>		
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	0	47
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	0	-982
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	0	935
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken	0	0
Utgående balans	3 959	12 899
Not 16. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Summa behållning på räntekonto (anslagsmedel)	134 193	74 148
Den stora ökningen av behållningen på räntekontot på balansdagen 2012-12-31 jämfört med ställningen 2011-12-31 förklaras främst av två faktorer. Dels har aktiverade utgifter för egenutvecklad ny funktionalitet i ärendehanteringssystemet Cåbra vid driftsättning i december 2012 lagts över till lån för anläggningstillgångar. Under pågående utvecklingsarbete har utgifterna belastat räntekontot. Dels har leverantörsskulder med förfallodatum sista december utbetalats först den 2 januari 2013.		
Ekonomiska villkor		
Av regeringen beviljad kreditram	123 807	118 429
Not 17. Statskapital		
Statskapital utan avkastningskrav IB	176	76
Årets förändring	0	100
Summa statskapital	176	176
Not 18. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse		
<i>Avsättning för pensioner</i>		
Ingående avsättning	8 126	8 192
Årets pensionskostnad	3 557	3 746
Årets pensionsutbetalningar	-4 140	-3 812
Summa utgående avsättning för pensioner	7 543	8 126

Noter

Belopp i tkr	2012	2011
Not 19. Övriga avsättningar		
<i>Avsättning för lokalt aktivt omställningsarbete</i>		
Ingående avsättning	3 649	1 822
Årets avsättning	1 896	1 827
Summa avsättning för lokalt aktivt omställningsarbete	5 545	3 649
<i>Avsättning personal</i>	2 604	0
Summa utgående avsättning	8 149	3 649
Not 20. Lån i Riksgäldskontoret		
Ingående skuld	67 982	79 266
Lån upptagna under året	51 003	20 380
Årets amorteringar	-26 936	-31 664
Summa lån i Riksgäldskontoret	92 049	67 982
Ekonomiska villkor		
Låneram	110 000	110 000
Utnyttjad i Riksgäldskontoret	92 049	67 982
Balanserade utgifter för egenutvecklade IT-system som ännu inte finansierats med lån	310	21 315
Not 21. Övriga skulder		
Personalens källskatt	17 884	16 821
Summa övriga skulder	17 884	16 821
Not 22. Upplupna kostnader		
Upplupna löner	7 820	6 119
Semesterlöneskuld	63 218	55 627
Övriga upplupna kostnader	3 622	3 163
Summa upplupna kostnader	74 660	64 909
Not 23. Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag från andra myndigheter		
<i>Bidrag för utvecklingsarbete avseende rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) för finansiering av avskrivningskostnader</i>		
2013, kvartal 1	353	
2013, kvartal 2–3	1 058	
2014–15	2 822	
2016–17	2 700	
Summa oförbrukat bidrag RIF	6 933	4 100
<i>Övriga oförbrukade bidrag (avser uppdrag som redovisas och återbetalas kvartal 1 2013)</i>	475	920
Summa oförbrukade bidrag	7 408	5 020
Not 24. Anslagsredovisning		
Årets tilldelning enligt regleringsbrev:		
<i>Utgiftsområde 4 Rättsväsendet, Anslag 1:3 ap. 1</i>		
Tilldelning enligt regleringsbrev för budgetåret 2012 regeringsbeslut 2011-12-22	1 238 070	1 184 292
Summa årets tilldelning enligt regleringsbrev	1 238 070	1 184 292

Ersättningar enligt 7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret samt för dessa personer uppdrag som styrelseledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Uppdrag år 2012 utöver Åklagarmyndigheten anges med kursiv stil.

Belopp i tkr	2012	2011
Ledande befattningshavare hos Åklagarmyndigheten		
Anders Perklev	1 232	1 206
Kerstin Skarp <i>Ledamot, Domstolsverkets insynsråd</i> <i>Ledamot, Domarnämnden</i>	1 123	1 111
Insynsrådet		
Iain Cameron	6	5
Felipe Estrada	18	18
Christina Forsberg	5	5
Carl-Oskar Bohlin <i>Ledamot, Rättshjälpsnämnden</i>	6	0
Johan Linander <i>Ledamot, Rikspolisstyrelsen</i>	3	5
Karin Nacke	0	5
Kerstin Haglö <i>Ledamot, Rättsmedicinalverkets insynsråd</i> <i>Ledamot, Rättshjälpsnämnden</i> <i>Ledamot, Överklagandenämnden för nämndemän</i>	3	0
Bengt Ivarsson <i>Ledamot, Rådet vid Domstolsakademien</i> <i>Vice ordförande, Sveriges advokatsamfund</i> <i>Styrelsesuppleant, Sveriges Advokaters Service AB</i> <i>Bolagsman, styrelsesuppleant, Kihlstedts Advokatbyrå</i> <i>Styrelseledamot, Advokaten Bengt Ivarsson AB</i>	3	0

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2012	2011	2010	2009	2008
Låneram					
Beviljad i regleringsbrevet	110 000	110 000	115 000	114 000	110 000
Utnyttjad	92 359	89 297	79 266	83 815	84 981
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrevet	123 807	118 429	113 948	105 000	91 161
Maximalt utnyttjad	0	0	0	2 616	47 162
Räntekonto					
Ränteintäkter	1 222	1 196	361	323	160
Räntekostnader	0	0	0	0	597
Intäkter av avgifter och andra ersättningar					
Budget i regleringsbrevet	0	0	0	0	0
Utfall	9 771	9 633	11 815	8 059	10 449
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrevet	37 142	35 529	34 185	31 625	28 788
Utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
Anslag					
Anslagssparande	23 754	18 857	2 249	31 813	17 615
Medeltal under året					
Årsarbetskrafter	1 245	1 212	1 250	1 128	1 065
Anställda	1 320	1 315	1 335	1 239	1 195
Driftkostnad					
Per årsarbetskraft	976	943	924	906	898
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	-2 149
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	471	-69 682

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm den 20 februari 2013

Anders Perklev
Riksåklagare

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Box 5553, 114 85 Stockholm
e-post: registrator@aklagare.se, hemsida: www.aklagare.se